

To by se advokátovi stát nemělo
(Příběhy z advokátní kanceláře)

Klára A. Samková
(advokátka)

Overtura - Jak se stát advokátem

Rodinná tradice praví, že můj první návrh, čím bych chtěla být, bylo povolání vojenské, a to konkrétně že bych chtěla být dělostřelcem. Kde jsem to vzala, to opravdu netuším, a jestli to je pravda, také nevím. Prvním skutečným záměrem, který jsem hodlala realizovat, a to ve svých zhruba osmi letech, byla touha stát se egyptologem. A to nikoliv ve smyslu onoho slavného románu Kingsleyho Amise a Roberta Conquesta „Egyptologové“, o jehož existenci jsem ve své čisté dušičce samozřejmě neměla ani ponětí, tím méně abych tak tušila něco o tom, co se může pod pojmem „egyptolog“ také skrývat, ale v původním smyslu daného slova. S lítostí musím konstatovat, že ve svém dnešním zralém věku musím souhlasit s tehdejšími názory svých rodičů, že studovat za panování komunistického režimu egyptologii je prostě blbost. Máti mne také s taktností dámy vychované v nejlepších viktoriánských tradicích upozornila, že býti egyptologem znamená nejen se naučit tři druhy hieroglyfů, ale také arabštinu, a to včetně písma, neboť v Egyptě by bylo nutno pracovat s Araby. Takně též naznačila, že tato spolupráce by pravděpodobně pro mne nebyla vhodná, a to nikoliv proto, že se jedná o Araby, ale protože se jedná o MUŽE, a představa, že bych měla na vykopávkách velet kopáčům oděným v tradičních plandavých košilích, nekorespondovala v představách mojí matky s dámou, v níž jsem měla navzdory panujícímu reálnému socialismu vyrůst. Pochopte – cudnost především. Nicméně matička byla milosrdná a počkala, až mne realita všedního dne vyžene z mých dětských snů sama. Což se stalo záhy, neboť padnul rok 1978. Právě se všude v novinách psalo, že „Vlna odporu proti Chartě 77 neustále sílí,“ když jsem se přichomýtla k zajímavé scéně, kterou si navzdory tomu, že se odehrávala za zavřenými dveřmi obývacího pokoje, velmi dobře pamatuji. Slyšela jsem, jak moje

milovaná maminka velmi důrazně říká mému otci: „... a jestli zase něco podepíšeš, tak nepočítej s tím, že se s tebou rozvedu! Já tě totiž zabiju, kterýmžto pádem z dítěte bude sirotek, ale na ten gympl se prostě dostane!“ Hm, hm, ti dospělí ale mají někdy divné starosti, že? To se člověk na ten gympl jako nedostane, když má samé jedničky? Pokusila jsem se matičce ulehčit její zřejmě obtížnou pozici a sdělila jsem širému rodinnému publiku své přání, že bych se chtěla stát švadlenou, neb šiji od svých pěti let (možná dříve – nepamatuji se totiž, že bych někdy nešila) a co je na tom špatného jít se učit na švadlenu na brněnský Cejl, kde ještě dodejchával zbytek bývalého brněnského textilního impéria a navíc tam pracuje maminka mojí nejlepší kamarádky, která nám v Mosilaně zařídila exkurzi. I uchopili všichni členové rodu své četné ruličky s červenými a jinými vysokoškolskými diplomy a začali mne jimi tlouci řkouce, že hodlám zavrženíhodným způsobem znectít akademické tradice všech v manželství mých rodičů spojivších se rodů, což nikdo nedopustí.

Takže jsem se opravdu ocitla na gymnáziu, a to matematickém gymnáziu, protože, tuším, stejně někdo někde něco podepsal a bylo výsledkem vzácného diplomatického úsilí mojí matky, že mě vzali někam jinam než na zahradnické učiliště, kam byla ona sama coby kantorka odsunuta z prestižní střední knihovnické školy, protože... no protože zase někde něco podepsala, že, tak proto. Já už jsem rozumu poněkud nabrala, a tak mi bylo líto, že rodiče podepisovali slabo, protože kdyby bývali byli podepsali více, mohla jsem jít na tu švadlenu a nemusela se trápit s těmi všemi příšernými matematickými věcmi, přičemž pod pojem „příšerný“ jsem zahrnovala vše, co přesahovalo trojčlenku. Chodila jsem třikrát týdně na doučování z matematiky, a když nastoupila deskriptivní geometrie, tak pětkrát, plakala jsem a posléze odmaturovala.

Ovšem k mým nejtěžším hrůzyplným snům dodneška patří vypracování úkolu o průniku kužele koulí, v čemž skutečně nehledejte žádný erotický podtext.

Protože jsem však v té době byla slušně vychované děvče, poslouchající své rodiče, nesebrala jsem dosti sil ke vzdoru ve chvíli, kdy mi naordinovali, že mám jít studovat organickou chemii. Rodiče mi vysvětlili, že chemie platí po celém světě stejně, a kdybych náhodou chtěla někdy emigrovat, tak se vždy s ní uživím. Kromě toho na chemii byli známí, takže se tam bylo možno dostat, což v roce 1981, kdy jsem maturovala, bylo velmi podstatné – šance dostat se na vysokou školu – jakoukoliv – se nezhazovala. Trochu jsem posmutněla při představě, že dobrá švadlena se taky vždycky všude uživí, ale nechala jsem si to pro sebe, neb jsem věděla, že by mi to stejně nebylo nic platné. A tak se stalo, že jsem znesvětila posluchárny brněnské Přírodovědné fakulty svou čtyřměsíční přítomností, za což se jí dodatečně omlouvám. Bylo to příšerné a po čtyřech měsících jsem odnesla na děkanát dopis oznamující, že s tímto experimentem končím. Zoufalá matka mi na děkanátu opravila jednu nesprávně umístěnou čárku v interpunkci, což mi důrazně vytkla a zjistila, že s tím ukončením studia se nedá nic dělat, neb mi již bylo osmnáct a byla jsem tudíž plnoletá a svéprávná. Následujícího půl roku se mnou doma nemluvila ani futra ode dveří a pouze jistý mírný sebezpyt rodičů, ke kterému je přivedli někteří rodinní přátelé, jemně jim naznačivší, že dávat dceru dvou historiků umění na chemii byla blbost od samého začátku, je vedla k tomu, že mi dali alespoň najíst a nevyhodili mne z domu.

Co ale se mnou? Filosofická fakulta mi byla jejími dvěma absolventy zapovězena a na pedagogickou fakultu jsem jít nechtěla. Jsouc potomkem čtyř předcházejících generací učitelů, od mého prapradědečka, obrozeneckého pana řídícího

ve vesnické škole v Domamíli na Vysočině, jeho dceru – absolventku brněnského učitelského ústavu z roku 1885, která následně spoluzaložila dívčí praktickou školu „Vesna“ (a taky Spolek přátel žehu a Spolek dámské vzduchoplavby, což nebyly lety balónem, ale nácvik plavání na suchu) přes moji babičku a její tři sestry – všechny elementaristky, matku středoškolskou profesorku a jinak v mužské linii něco málo vysokoškolských profesorů, měla jsem dojem, že i Jan Ámos Komenský by se nade mnou slitoval. V té době se říkalo „každá kráva jde na práva“. No, tak jsem šla... Což byl opět v rodině mírný problém, neboť býti právníkem předpokládalo, že bude nutno spolupracovat s komunistickým režimem a u nás platilo, že slušný člověk se nedotýká drátů na zem spadlých, nešlape do exkrementů a nespolupracuje s režimem – a to v tomto pořadí.

S prospěchem, který je možno nazvat diplomaticky proměnlivým, jsem práva absolvovala, první ročník v Brně, zbytek v Praze, aniž se mne výuka, spočívající v až osmi hodinách marxismu-leninismu týdně, významně dotknula. Právě ten marxák moji rodinu s právy paradoxně smířil, neb všechny jeho hodiny jsem pod lavicí pilně pletla, následkem čehož byla celá rodina zásobena na řadu let. Když před nedávnem máma vyhazovala poslední z mých školních výtvorů, povzdechla si, že bych zase měla něco studovat – a já jsem ji nezabila. Jak vidět, dospíváme nakonec všichni.

Po ukončení školy za plný počet bodů na státnicích, kdy mě zachránila brilantní znalost marxistické politické ekonomie – já totiž ten Marxův Kapitál na rozdíl od mých spolužáků opravdu četla – jsem nastoupila do pracovního procesu způsobem poznamenaným naprostou absencí jakékoliv protekce. Začala jsem projednávat přestupky na Obvodním národním výboru Praha 1, kam brali každého, za nástupní plat

k 1. 1. 1987 ve výši 1713,- Kčs hrubého. Což tedy doopravdy ani tehdy nebylo mnoho, takže v následujících letech jsem si poměrně intenzivně přivydělávala mytím schodů u nás v domě, což mi dohodila kámoška z „technického střediska“ OPBH (pro později narozené – Obvodní podnik bytového hospodářství, v podstatě správa nemovitostí, avšak v rouše socanském). K facility managementu má se asi jako cikánská osada na východě Slovenka ke condominiím na „Old money side“ u Central Parku v New Yorku – ostatně, oboje slouží k bydlení, tak co, že ano. Kamarádku jsem však – již tenkrát – pokoutně úspěšně rozvedla, následkem čehož jsem jako bonus obdržela tento „kšeft“, obnášející 700,- Kčs měsíčně, tedy v přepočtu na hodiny neporovnatelně více, než kolik jsem si vydělávala pácháním práva. Do problematiky přestupků na obvodu Prahy 1 jsem záhy vplula a stala jsem se odbornicí na to, kde se nejčastěji na veřejnosti zakázaně močí (v ulici Nekázanka) a co a kde se nejvíc krade (rum v obchodním domě Máj). Musím, říci, že na tuto dobu velmi ráda vzpomínám a dodatečně děkuji své tehdejší šéfové, JUDr. Evě Barákové, že mne naučila z práva o mnoho více, než si možná sama myslela. Především mne naučila pečlivosti a trpělivosti. V té době nebyly žádné kopírky, vše se psalo přes uhlový papír, a když jsem udělala překlep, celé rozhodnutí letělo do koše. Taky mne naučila organizaci práce. Věděla jsem, jak vyslýchat, jak si sehnat důkazy, předvolávat svědky – a k tomu celá administrativa od prvního předvolání až po vydání rozhodnutí.

Po necelém roce této vysoce kvalifikované práce jsem byla uznána za velmi schopnou a byla jsem vyžádána na Magistrát hlavního města Prahy, do odboru bytového, kde jsem měla za úkol právně vhodným způsobem, tvářícím se jako správní řízení, psát žadatelům, že žádný byt od města nedostanou, neb

nejsou. Problémem bylo, že mojí vedoucí byla opilkyň s lesbickými sklony, která mne pravidelně posílala zakoupit lihovinu zvanou „Korzár“ a pak se ke mně lísala. Kromě toho její přímou nadřízenou byla milenka jistého soudruha Antonína Kapka, což, kdo to neví, byl jeden z těch soudruhů, který podepsal tzv. „zvací dopis“, na jehož základě nám byla poskytnuta v srpnu 1968 bratrská vojenská pomoc, abychom náhodou to budování socialismu nepřestali brát vážně a nevymýšleli si nějaké třetí cesty. No a co tam se dělo po pracovní době ba i v době pracovní, to papír nesnese. Eufemisticky se tomu říká víno – ženy – zpěv. Výhodu to pro mě mělo jednoznačnou, že zatímco místní základní organizace KSČ pod vedením soudruha Kapka, takto tajemníka celopražské organizace KSČ, tužila svou morálku, já jsem měla dosti času místo práce se učit anglicky, což se mi následně přenáramně hodilo.

Z magistrátu jsem byla odejita, když se přišlo na to, že jsem rozesílala magistrátní poštou politický pamflet zvaný „Několik vět“, které jsem navíc nejenom na erárních psacích strojích přepisovala, leč též na vzácném kopírovacím přístroji kopírovala, přičemž dveře hlídal spolupracovník z „technického oddělení“, jistý ing. Roman Bělor. Tohle přátelství se posléze ukázalo jako mimořádně výhodné, neboť po roce 1989 Roman seknul s technikou i administrativou a již řadu let je ředitelem festivalu Pražské jaro, takže bída je na straně a k lístkům se vždy jeho zásluhou dostanu. Dlužno ještě říci, že jsem ze svého posledního (ano, opravdu posledního) normálního zaměstnání byla odejita slušně, neb po oné dříve zmíněné ideologicky i jinak nevázané dámě nastoupil na místo vedoucího jistý ing. Josef Škoda, což byl slušný člověk, který moje mladické nerozvážnosti taktně přikryl a odešla jsem tak zvaně „na dohodu“. Za pár let jsem se mu řádně pomstila tím, že jsem mu šla za svědka na svatbě

s mou tehdejší magistrátní kolegyní Jiřinou Kytkovou, která mi zase dávala echo, když se na mně řítila některá z okorzárovaných vedoucích, aby zkontrolovala, zda se přece jen neučím tu imperialistickou angličtinu.

Následovala zlatá doba mojí právní praxe, neboť jsem začala poskytovat právní poradenství na základě jakési vyhlášky, kterou se mělo zajistit poskytování drobných služeb obyvatelstvu, legislativec pravděpodobně směřoval na instalatéry a podobné úzkoprofilové služby. Bylo nás v Praze ale asi dvacet právníků, kteří se toho chytli a začali tak zvaně „vinklařit“, tedy poskytovat právní služby mimo advokátní komoru. Ta záhy začala proti tomuto velice protestovat, takže můj vztah s ČAKem byl nastaven ještě v době hlubokého míru. Získala jsem příslušné povolení k této činnosti a pravidelně jednou za 14 dnů jsem se s tímto papírem dostavovala do inzertního oddělení Lidové demokracie, v níž jsem si nechala otisknout drobným písmem inzerát: „Právnička poradí v bytových záležitostech“ – a k tomu telefon, který jsem čirou náhodou zdědila po předchozím nájemníkovi svého bytu. Ještě musím dodat, že kdybych toto povolení neměla, tak mi v žádných novinách inzerát neotiskli, protože to by tak bylo, aby snad někdo pracoval bez povolení. Následky byly naprosto grandiózní. Lidé se hrnuli po desítkách a dívali se na mne jak na šílence, když jsem jim tvrdila, že maximální hodinová sazba je dle oné vyhlášky 50,- Kčs na hodinu, takže více si vzít opravdu nemohu. Úřadovala jsem u sebe doma v zatuchlém činžáku za Národním divadlem, v bytě 1+1 IV. kategorie, kde jsem pro pracovní návštěvy měla ve společné předsíni (vzpomene si ještě dnes někdo, co to byly administrativně rozdělené byty?) vyskládanu řádku papučí. Vděční klienti, naprosto nechápající moje sazby, mi v nich potajmu nechávali peníze, a když jsem se dívala a jim to bylo blbý, nacpali mi je pod dveře. Vzhledem k tomu,

že tato éra mojí podnikatelské činnosti je dávno promlčena, mohu se otevřeně přiznat, že z těchto peněz jsem nikdy neodvedla ani korunu daní, a jelikož 17. listopad padl dříve, než jsem se zorientovala v nějakém sociálním pojištění – a zdravotnictví bylo zdarma – nezaplatila jsem ani korunu ani tímto směrem... Taková hojnost již nikdy potom nenastala, ovšem musím říci, že některé klienty z té doby mám ještě doposud... Na příklad je mým stálým klientem jistý pan Rak, který mi v časném létě 1989 natisknul moje první vizitky. Byly úchvatné – na modrém hedvábí. Po létech z něj vylezlo, že to tenkrát tisknul na tiskařských strojích nacházejících se na ÚV KSČ, tedy zezadu dnešního ministerstva dopravy, kde byl nejen trpěn, ale kde byl dokonce vítán, neb každý soudruh z „pézetky“ (tedy podniku zahraničního obchodu) chtěl ty hedvábné vizitky taky a jen Rak uměl ten papír s nalisovaným textilem sehnat... Jojo, to bejvávaly časy...

Tak se stalo, že když vypuknul listopad 1989, měla jsem být v centru Prahy a relativně dost peněz – takže jsem zainvestovala a pomohla jsem založit Romskou občanskou iniciativu. Jak vidno, politické projekty mi byly už tehdy blízké, kam se na mě hrabe Vítek Bárta. V červnu 1990 jsem byla zvolena za tuto stranu na kandidátce Občanského fóra jako poslankyně do Federálního shromáždění, ovšem stalo se tak velmi pikantním způsobem, neb mandát mi byl přidělen na základě tak zvaného „druhého skrutinia“, tedy po prvotním sečtení hlasů došlo k sečtení „zbytků“ z různých volebních obvodů, které dohromady setřásly pro Občanské fórum dva další mandáty. Jeden dostal Stanislav Devátý a druhý získal předseda Romské občanské iniciativy, JUDr. Emil Ščuka, pro mne...

Následovaly dva roky ve Federálním shromáždění, a to v ústavněprávním výboru, což je období, na které lze

vztáhnout ten anglický vtip, ve kterém přemlouvají starou lady, aby napsala své memoáry, že to bude trháč a jestli ví, co za to dostane peněz. Načež stará lady odpoví, zda tazatel ví, kolik jí platí, aby ty memoáry nenapsala... Mně sice nikdo nic neplatí, ale s těmito vzpomínkami je to obdobné, jako když mi je vyhrožováno, že budu vyloučena z České advokátní komory. To bych skutečně nemohla komoře s čistým srdcem doporučit, takové kroky, protože následkem takového jejího počinu bych přestala být vázána advokátním tajemstvím a mých asi 70 běžných metrů archivu obsahuje skutečně velké množství velkých zajímavostí. Tož tak. K samotné práci v ústavněprávním výboru mohu jen říci to, že jsme prakticky dělali celou legislativní práci, protože v té době byli v personálu Federálního shromáždění pouzí tři legislativci, což byl naprostý otřes. Doposud si myslím, že mi tím přepětím musí někde dodatečně vypučet nějaká boule nebo tak něco, protože to se fakt nedalo v těch revolučních dobách přežít bez újmy na zdraví. Ovšem újmu jsem stejně utrpěla, a to zásluhou Michala Prokopa, se kterým jsem seděla dle abecedního pořádku v lavici. Ten totiž při projednávání zemědělského zákona po celou dobu polohlasně pěl budovatelské písně 50. let, zejména pak tematicky vhodný song „...budou chleby bílé...“ a rozvášněné družstevnice, které jsme obírali svým hlasováním o majetky, po nás vrhaly nejen slupky, ale i ovoce nevábné konzistence. Práce poslance tedy je, jak vím od té doby, prací těžkou.

Abych se ale vrátila ke svému politickému angažmá: někdy v březnu jsem dostala nabídku od tehdy pravicové a konzervativní ODS, členkou jejíhož klubu jsem byla, zda nechci za tuto stranu kandidovat nadcházejících červnových volbách. I pravila jsem, že přece není možné, když jsem se dostala do parlamentu za jednu politickou stranu, abych ještě v tom stejném volebním období přijala kandidaturu za jinou

politickou stranu, a odmítla jsem. Když se dnes dívám, jak se vesele přestupuje z jedné politické strany do druhé uprostřed volebního období, nestačím se své tehdejší naivitě divit. Svým odmítnutím, jak se posléze ukázalo, jsem si zadělala na konec své politické kariéry.

Po skončení mandátu jsem se odebrala na pozvání jistého Jima Dentona, syna významného republikánského senátora a vietnamského veterána Jeremiaha Dentona, a jeho malé neziskovky, do USA, kde jsem strávila něco málo měsíců jako stážistka (a prosím, žádné narážky, ano?) v Kongresu USA, jmenovitě v kanceláři významného republikánského poslance Christophera Coxe. Protože však byl podzim 1992 a v listopadu uhodilo první volební období Billa Clintona, nebyla nálada nic moc. Ostatně, já jsem nebyla ani pro republikánského kandidáta, neb republikáni dle mého názoru vymřeli s Ronaldem Reagmem, takže jsem truchlila a v rámci účasti na volební kampani Rosse Perrota jsem si odbyla svou politickou názorovou pubertu s názvem „řídít stát jako firmu“. Dlužno říci, že v roce 1991 jsem strávila na pozvání Kanadské asociace právníků tříměsíční stáž v Kanadském parlamentu, takže po těchto dvou zkušenostech jsem věděla naprosto přesně, jak má poslanec pracovat... ano, přesně tak, jak to u nás nedělá fakt vůbec nikdo.

Když jsem se vrátila domů, nastoupila jsem na Ministerstvo zahraničních věcí, kde nade mnou držel ochrannou ruku první náměstek, Jarek Suchánek. Oba jsme však podcenili jeden faktor, totiž rozpad Československa. Velmi brzo se zjistilo, že panuje akutní nedostatek trafik, neb federální úřady byly zrušeny a když už jednou člověk na tom teplém místěčku na ministerstvu je, cožpak je možné, aby se nenašlo nějaké jiné? Takže to vypadalo na výpověď z Ústavu mezinárodních vztahů Ministerstva zahraničních věcí, kde jsem se ledva

zabydlela a koukala jsem, čemu bych se tak mohla věnovat. Bylo mi naznačeno, že mojí odbornosti vskutku netřeba. Tak jsem si vyžádala neplacené volno, odletěla jsem do New Yorku, kde jsem s dalšími členy předsednictva Mezinárodní romské unie vybojovala této organizaci status pozorovatele při OSN, pak jsem se přesunula do Washingtonu, kde jsem spolu s demokratickým kongresmanem Tomem Lantosem uspořádala slyšení před Spojenou Komisí Senátu a Kongresu pro lidská práva (Human Right Caucus) na téma „Postavení Romů ve střední a východní Evropě“, pak jsem se vrátila, podepsala výpověď z Ministerstva zahraničních věcí a jala se věnovat nejdříve komerční právníčině, od 1. ledna 1994 pak advokacii.

A tak je to doposud. Advokátím, moje právní asistentky jsou mladší, než je moje průkazka advokátní komory. Poslouchám cizí stesky cizích lidí a bez ohledu na svůj vlastní ne příliš povedený život radím ostatním lidem, jak mají žít. Jo – to jsou ty paradoxy...

A protože jsem dobrý pozorovatel a protože mi prošlo za ta dlouhá léta rukama opravdu tisíce lidských příběhů, začala jsem psát. Prvních pár „advokátských povídek“ si vám zde dovoluji předložit. Buďte k nim shovívaví, a pokud můžete, tak se pobavte.

Srdečně, vaše,

Klára

1. Komu do péče?

Vhopkovala jsem do pracovny jistého vysoce postaveného ústavního činitele s nějakou blbostí. Myslím, že to byl jakýsi drobný legislativní návrh. Dotyčný seděl za svým psacím stolem a usilovně se snažil předstírat, že vůbec není. Zmizet při jeho zhruba sto dvaceti kilech živé váhy byl docela problém a hleděla jsem jak zjara, proč tak usilovně předstírá svou neexistenci. Vždyť jsme spolu měli skutečně výborné vztahy a moje návštěva byla předem ohlášená!

Pak mi to došlo.

Dotyčný nejenže byl ze stejného města, ale dokonce ze stejné čtvrti jako rozvádějící se manželé R., v jejichž kauze jsem zastupovala otce... „Ne, ne, ne, ne!!! Nepřicházím za vámi ve věci manželů R.!!!“, vykřikla jsem v náhlém osvětlení už ode dveří a dotyčný se okamžitě plně zpřítomnil. Následně jsem zjistila, že můj odhad byl zcela správný.

Manželé R. byli oba lékaři. Dotyčný ústavní činitel i jeho manželka byli pacienty paní doktorky a pana doktora a i na rodinném poli dotyčného činovníka vzplanul vášnivý boj, zda paní doktorka nebo pan doktor. Zatímco ústavní činitel byl za pana doktora, paní ústavní činitelová byla za paní doktorku... Podobně byla rozdělena i celá čtvrť toho města, samí úctyhodní lidé. Následkem této všeobecné známosti rozvodové situace dotyčného páru se při projednávání odvolání o svěření dvanáctiletého syna do péče otce dostavili zástupci obou táborů do jednací síně ve více než hojném počtu.

V jednací síni, dimenzované tak na dvacet lidí v hledišti, se jich tísnilo přes padesát a občas to vypadalo na fyzické řešení sporu přímo mezi jednotlivými fankluby. I když veřejné

vystupování mi obvykle nedělá problémy, moje nervozita překročila snesitelnou mez a začala jsem dělat chyby. V závěrečné řeči jsem si způsobila klasické freudovské přerěknutí a navrhla jsem, aby rodiče byli svěřeni do péče nezletilého. Vzápětí to vypadalo, že mne můj klient ubezduší přímo v soudní síni.

Předsedkyně senátu mne však zachránila: přerušila moje blekotání s pokusy o opravu a pravila, že toto byl vskutku jediný rozumný návrh, který za poslední tři hodiny daného jednání slyšela. Je jí srdečně líto, že mu nemůže vyhovět. Naštěstí můj klient syna do péče dostal, jinak byla po mne veta. Zlita potom jsem si na chodbě vzpomněla na knížky Jamese Herriota o jeho veterinářské praxi a na poučení, které mu jako mladičkému zvěrolékaři dal jeho jen o trochu starší šéf: že totiž veterina přináší nekonečné množství možností, jak vypadat jako totální idiot. Myslím, že v tomto směru si advokacie s výkonem veterinární praxe vůbec nezadá. Ostatně, i při výkonu advokacie si člověk občas připadá jako v chlívě...

2. O zhoubném vlivu telenovel

Většinou zastupuji v rodinně-právních sporech muže, ale v tomto případě jsem stála na straně ženy. Jednalo se o v podstatě banální záležitost: pan otec měl vyměřeny alimenty ve výši, která dětem pokrývala tak tak náklady na lízátka a nebyl přístupný dobrovolnému navýšení plateb. Takže došlo na soud, ve kterém paní matka požadovala o nějakou tu stovku navíc. Otec nebyl zastoupen právním zástupcem, leč o to víc byl rozezlen: to je přece jasné, že děti patří matce: a když je má, ať si je taky živí... S ohledem na jeho podíl na péči o děti jsem soudu navrhla, aby při stanovení výše alimentů vycházel z analogie s výší

sirotčího důchodu. Ano, přiznávám bez mučení, že jsem byla mírně jedovatá a občas moje vystříknuvší jedovatá slina nabyla takového tvaru, že se její formulace ocitla i v soudním protokolu.

Pan otec, kterému se pod vidinou odtoku financí z peněženky začaly zdvihát žaludeční šťávy, brunátněl, a když už vůbec nevěděl, jak odvrátit neodvratně se blížící rozsudek ve prospěch matky, respektive ve prospěch jeho vlastních dětí, mocným bouchnutím praštil pěstí do stolu, u kterého seděl, a neméně mocným hlasem zvolal: „Námitka!“ Účinky byly zcela zdrcující. Moje klientka se vedle mě strachy přikrčila, já jsem ztuhla. Reakce soudkyně byla obdobná. Tiše se začala sesouvat za svou vyvýšenou katedru a následně skryla hlavu ve spisech. Z drobných otřesů taláru na jejích ramenech jsem usoudila, že stejně jako já bojuje s problémem, jak se nezadusit smíchy a neporušit důstojnost soudu.

Bylo celkem jasné, k čemu došlo: v době projednávání tohoto sporu vysílali v televizi seriál Dallas a protistrana zřejmě dospěla k názoru, že když uvedený postup zabral při obhajobě Džej Ára, že by mohl být užitečný i u Obvodního soudu pro Prahu 4.

Se zhoubným vlivem amerických seriálů na právní vědomí českých občanů jsem se setkala ještě mnohokrát. Klienti si zejména přáli, abych byla „akčnější“. Když jsem se snažila přijít na kloub tomu, co si pod tou „akčností“ představují, zjistila jsem, že za správný postup považují ten, který jim předváděl Perry Mason. Moje námitky, že kalifornský trestní řád skutečně nelze aplikovat v českém občansko-právním řízení, byly odsouvány jako zcela nepodstatná výmluva. Prostě uprostřed řízení má do soudní síně vstoupit Paul Drake

s ohromujícím důkazem, a je na mně, jak to ksakru zařídím. A jestli to nezařídím, tak jsem prostě neschopná advokátka.

Naštěstí se s nástupem české filmové a televizní produkce na právní témata situace poněkud zlepšila, leč zhoubný vliv Melrose Place a mexických telenovel stále přetrvává: jinak totiž nevím, odkud by si rodiče nosili inspiraci k pojmenování svých miminek jako Vanessa, Mário a Manuela.

3. Nástrahy babího léta

Rozvod pana a paní L. byl skutečně chuťka. Trval dlouho a byl organizačně i emocionálně náročný. Návrh podávala klientka ještě v dobách jiného právního zástupce z důvodu opakované manželovy nevěry. Nakonec formality byly překonány a všem osobám v soudní síni, včetně mladé soudkyně, se ulevilo. Manželství bylo rozvedeno a účastníci se vzdali práva na odvolání.

K platnosti tohoto úkonu jest však zapotřebí, aby protokol podepsali jak soudivší se strany, tak jejich advokáti. Papír byl mladičkou zapisovatelkou hbitě vyhotoven a bylo na jednotlivých účastnících, aby se dostavili před soudcovský stůl a podepsali. Šla jsem jako první, protože jsem seděla z kraje. Snad ještě bych měla říci, že ke kýženému aktu rozvodu došlo hned na začátku podzimu, v jednom z překrásných dnů zářijového babího léta. Bylo pěkně horko a já jsem za oděv do soudní síně volila něco, o čem jsem se domnívala, že je zároveň dostatečně důstojné a zároveň dostatečně lehké. Byly to černé kalhoty a černé krajkové body. Bohužel jsem pozapomněla, že obojí je velmi, skutečně velmi přiléhavé a černý kožený pásek na bocích zdůrazňoval moji

postavu tak, že to s tou důstojností nakonec vypadalo dosti vachrlatě. Účinky mé ústroje byly zcela zhoubné. Když jsem se vracela od podpisu protokolu zpět na své místo, zjistila jsem, že moje klientka brunátní, dusí se a zasouvá se pod náš stůl. Blesklo mi hlavou, že ten rozvod byl na ni přece jenom moc a že i s ohledem na nedýchatelný vzduch v soudní síni bude nutno poskytnout první pomoc.

Rychle jsem k ní přiskočila a marně jsem se snažila pochopit, na co se snaží nenápadně ukázat. Pak mi to došlo. Naproti ní totiž povstal právě čerstvě rozvedený manžel, a protože teplou frontu valivší se na území České republiky ze Středomoří zreflektoval oblečením světlých volných plátěných kalhot, bylo vidět naprosto vše. Kalhoty se na příslušných místech záviděníhodným způsobem vzdouvaly, zatímco oči dotyčného ulpívaly na mých vnadách. Konečně jsem plně pochopila svou klientku, proč se skutečně chtěla rozvést, a v duchu jsem se jí omluvila.

Soudkyně se zapisovatelkou zcela znehybněly na svých místech, protože i jim byla situace naprosto jasná. Pouze chudák advokát protistrany seděl vedle rozvedeného manžela, a tudíž nic neviděl. Byl to právě on, kdo přerušil „štronzo“, do kterého upadly všechny čtyři ženy přítomné v jednací síni, a hrnul se k podpisu přes svého klienta, který stále stál ve všech svých součástech a vůbec se neměl k tomu, aby šel něco někam podepsat.

Naštěstí advokát byl štramák, slipy i kalhoty měl úzké, přiléhavé a žádné neštěstí, které potkalo jeho klienta, nehrozilo. Dlužno říci, že i když považuji povinné nošení taláru v trestním řízení za docela dost velkou pitomost, mihne se mi někdy hlavou, že vlastně nosit jej i v občanskoprávním

řízení by nebylo úplně na škodu. Alespoň by bylo zaručeno, že žádná ze stran nebude diskriminována.

K tomuto příběhu mám ještě dodatek. Po létech jsem klientku potkala a zeptala jsem se jí jednak jak se jí daří, jednak, kdyby bývala věděla, co ji s celým rozvodem čeká, zda by do toho šla znovu, dostala jsem následující odpověď: „Jestli bych šla dnes do rozvodu? Dnes bych manželovi s milenkou šla ustlat... Zdvořile bych je pouze požádala, zda by to mohlo být jinde než v mé vlastní posteli...“

Jak vidět, životní postoje se časem velmi, ale skutečně velmi mění.

4. BELFAST

historické poučení z rozvodu Jindřicha VIII.

Ulice Belfastu jsou temné. Těžké železné rolety na obchodech s rachotem sjíždějí a v pět odpoledne je na ulicích mrtvo. Jen pobloudilí turisté zírají na pomník Titaniku, který zde byl vyroben. V městě je dvacet sedm kilometrů několikametrových zdí, vedle kterých vypadala ta v Matiční jako okrasný plůtek v zahrádkářské kolonii. Na konci každé ulice jsou dobře pětimetrová vrata z ocelových mříží. Elektronicky uzavřou jednotlivé ulice v několika vteřinách, stejně jako rozdělí městský dálniční obchvat na několikasetmetrové úseky, ze kterých není úniku. Všichni mohou být pěkně odděleni.

Angličtí protestanti bydlí na lepších pozemcích úpatí pahorků, zdvýchajících se nad městem. Byli tam usazeni coby věrní zastánci anglické Koruny téměř před pěti sty léty. Irští katolíci,

kteří odmítli přestoupit k anglické protestantské církvi, žijí níže – blízko starých lodních doků. Domy obou táborů jsou pomalovány bojovnými graffiti, hlásajícími, že „jejich“ zem protistrana nedostane. Čas od času proletí obchodákem nějaká bomba – katolická jako protestantská – a čas od času vyjde z belfastského vězení další doktor politologie či mezinárodního práva, kterého tam z příčiny házení těch bomb v devatenácti letech s horko-ťázkou výučním listem uvrhli a tak v pětatřiceti, obtíženého akademickými hodnostmi a chladnou hlavou, propustili.

Jak k této situaci došlo? Podle mého takto: První žena Jindřicha VIII. nedala králi po osmnácti letech manželství syna, i chtěl se s ní král dát rozvést. K tomu potřeboval souhlas papeže, a ten nezískal. Proto založil anglikánskou protestantskou církev, ustavil se její hlavou a svoje manželství s Kateřinou Aragonskou prohlásil za neplatné. Důvodem, proč neměl s královnou syna, však nespočíval v jeho ženě, ale v syfilis, kterou si uhnal v dobách bujarého mládí, což dosvědčil i průběh jeho dalších manželství. Nakonec měl král syna Edwarda VI., který ovšem zemřel ve svých šestnácti letech, a to za velkého přispění vrozené syfilidy.

Za smrtonosný boj mezi katolíky a protestanty v Irsku, potažmo Belfastu, hlavním to měště Severního Irska, může dle mého názoru syfl ulovený bratru pět století tomu nazad jedním ješitným panem králem, co si nebyl ochotný přiznat, že pro zachování evropského míru a jednoty církve by měl jeho pytlík ustoupit.

Když jsem s touto svojí verzí irských dějin předstoupila před smíšené protestantsko - katolické auditorium shromážděné na půdě belfastské university a dodala, že z úhlu pohledu této příčiny by snad mohly obě strany svůj postoj

podstatně přehodnotit, dosáhla jsem jevu, který mi je důvěrně znám z českých poměrů: obě k smrti se nenávidící strany se bleskově semkly a rukou společnou a nerozdílnou se usnesly, že Samková je lump a darebák bez úcty k historii. Což o to, projevování úcty oficiálním autoritám opravu není mojí silnou stránkou, ale to nic nemění na faktu, že soukromé avantýry mohou mít následky přetrvávající staletí a zapříčiňující utrpení stovky tisíc, ba milionů lidí.

Když tak po létech přemýšlím o tomto svém vystoupení, ani se nedivím, proč lidi tak nesnáší advokáty. Smést jediným argumentem 300 let historie a 300 letý konflikt zredukovat tak, že se jeho aktéři musí nutně začít cítit jako pitomci, kdo jiný než advokát by tohle dokázal. Takže ponaučení z historie zní: dost na škodách, které napáchají v soudních síních, k historii je už nepouštějte vůbec, nebo spláčete nad výdělkem.

5. Černý gaidžin aneb společenský trapas na obzoru

Chtěl rozvést. Což nebylo tak neobvyklé přání, ovšem okolnosti byly poněkud méně obvyklé. Měřil asi metr devadesát, odhadem sto kilo živé váhy s naprosto nevyslovitelným neevropským a neamerickým jménem i příjmením, černý jak bota, s kanadským pasem. O.K. I takoví se chtějí občas rozvést. Poněkud méně obvyklé bylo, že byl ženat s Japonkou, jedno dítě narozeno v Jokohamě, druhé v Yellow Knife, a všichni byli trvale bytem v Praze. Bylo mi jasné, jak bude jistý pražský obvodní soud jásat nad svou místní příslušností, a zvažovala jsem, jestli to dáme podle českého práva nebo podle jakého vlastně.

I pokusila jsem se konverzaci s klientem odlehčit, a aniž bych zvažila možné důsledky svých slov, s úsměvem jsem se zeptala, z které země do Kanady přišel. Tipovala jsem to na Kongo nebo jinou subsaharskou zemi. „Víte, my jsme Kanadáni již řadu generací. Můj předek tam přišel podzemní železnicí. Byl totiž uprchlý otrok.“ Rázem bylo jasné, že tento druh konverzace nastávajícímu klientovi skutečně není příjemný. Moje neopatrná otázka vytvořila překážku velikosti vlkodavího lejna, jehož odér se začínal roztahovat po zasedačce. Protože černým Američanům, ba i Kanadánům, je obvykle velmi nepříjemné, když jim někdo připomene, že jejich předci byli otroci – ba je jim to nepříjemné dokonce i tehdy, když to řeknou oni sami. Jak z toho ven?

„Ach, to je úžasné, vy jste vlastně živá součást americké historie!“, vykřikla jsem po nanosekundě, v níž se moje mozkové laloky samým přemýšlením úplně zavařily. Aniž bych klientovi dala možnost se k mé teorii jakkoliv vyjádřit, vychrlila jsem na něj svoje úžasné zážitky z Hartfordu, města, ve kterém Harriet Beecher Stoweová napsala Chaloupku strýčka Toma. Dala jsem mu najevo, že jej v podstatě považuji za ztělesnění strýčka Toma, a proto spolu v podstatě sedíme ve srubu... V očích mého klienta se nejdříve zračil úžas, posléze pochopení a nakonec se mu úsměv rozšířil po celé jeho velké kulaté tváři. Evidentně jej nikdy před tím nenapadlo, že by měl o sobě uvažovat právě jako součásti historie a měl by být na to hrd.

Krize byla zažehnána, klient se nenaštval. Kdybych ale v tom Hartfordu skutečně nepřebývala, kdybych neprošla rodinný dům Stoweové i opodál stojící grandiózní dům Marka Twaina, rovněž zásadního odpůrce otroctví, kdyby zrovna tato část amerických dějin nebyla moje hobby, nevím, jak by to

dopadlo. Tedy vím: přišla bych o klienta, což by v každém případě byla škoda – pro mne i pro něj.

Z čehož plyne poučení, že když se na něco ptáte, musíte počítat i s tím, že odpověď bude úplně jiná, než jste si představovali. Schopnost okamžitě vybruslit z trapasu je jednou z nejnütnějších vlastností advokáta. Pokud ji nemáte, doporučuji jednak pilně trénovat, jednak zvolit takový druh advokacie, který vás ochrání před stykem s klientelou a s živými případy. Tvorba smluv a jejich zasílání klientovi e-mailem je v takovém případě přesně to pravé pro vás.

6. Trestním stíháním ke vzdělání

Ten případ je tak profláknutý, že jestli ČAK přijde s tím, že porušuju advokátní tajemství, tak na ně vypustím Bushku, a to teprve uvidí, co to je zač, to právo...

Podle hodnověrných svědků celý případ začal naprosto přeukrutným mejdanem, kterého se zúčastnil televizní štáb ČT na chalupě u Libuše Bryndové kousek za Tábořem. Kromě hromadného sexu bylo provozováno vše, co na takovýchto akcích bývá zvykem, a to za přispění i Bushčinyých susedů, kteří k pařbě přispěli domácí hruškovici, která sice byla metanoluprostá, leč o to větší měla grády...

Záminkou pro tento výlet za hranice všedních dnů bylo natáčení televizního medailonu právě o Bushce coby pěstitelce konopí za účelem léčby. Což bylo natočeno. A odvysíláno. A na základě tohoto bohulibého počinu, připomínajícího spíše než umělecké dílo záznam z maturitního večírku večerní zvláštní školy pro dospělé, bylo zahájeno trestní stíhání Bushky pro šíření toxikománie. Neboť ona, duše moje, ona

na sebe řekla vše, co věděla, ba i to, co nevěděla, srdce na dlani, jointa v ruce a veselé příběhy na rtu. Když za mnou přišli její kamarádi s tím, abych ji zastupovala, bylo mi jasné, že s touhle kauzou si zase udělám zářez dobrého skutku do pažby, leč nebude možno jinak.

Již cesta na první soudní líčení byla více než náročná. Řídila jsem a z Prahy vezla skupinku Bushčiných podporovatelů. Vzadu se usadila pánská sekce, totiž novinář Štěpán Kotrba a propagátor pěstování konopí Dušan Dvořák, což se ukázalo jako mimořádně nešťastné uspořádání. Pan Kotrba coby roduvěrný levičák, který mne již léta přesvědčuje, že jsem zakuklená socialistka, a pan Dvořák, roduvěrný pravičák, který mne stále nabádá, že nesmím zradit svoje pravicové ideály, si vjeli do vlasů tak, že to vypadalo, že nedojedem. Následkem toho paní poslankyně a tehdejší místopředsedkyně Parlamentního shromáždění Rady Evropy Anička Čurdová, která seděla na místě spolujezdce, visela většinu času na bezpečnostním pásu otočená dozadu, aby ty dva od sebe dostala. Pouze moje důrazné varování, že soud nepočká, přimělo všechny dotyčné k tomu, aby setrvali na svých místech, aniž by došlo ke vzájemnému brachiálnímu násilí.

Nabrali jsme ještě Bushku a odebrali se na tábořský okresní soud, před kterým nás čekala asi tak polovina jihočeské členské základny Zelených v čele s poslankyní a následně ministryní školství Danou Kuchtovou. Přítomny byly i dvě kamery a spousta novinářů.

Výslech Bushky se přeměnil ve výukovou lekci na téma „jak pěstovat a zpracovávat konopí seté tak, aby jeho blahodárné účinky byly co nejlépe využity“, přičemž veškeré pokusy mladého soudce, který protivníka očividně podcenil, aby došlo

i na prošetřování trestné činnosti obžalované, byly zcela marné. Když se snažil přespříliš, Bushka jej napomenula, že nemá dostatečné vědomosti na příklad o tom, v jakém druhu konopí je jaký obsah THC, takže má poslouchat a vzdělávat se. Když se ten nebožák pokusil klást nějaké dotazy, Bushka mu vytkla, že nečetl dostatečně její web, jinak že by to zajisté věděl a na takové blbosti se neptal. Zoufalý soudce zalkal, že v jejím webu ležel do tří do rána. Málo, pravila Bushka a já jsem požádala o přerušování jednání. Pauzu jsem využila k návštěvě toalety, což ovšem byla zásadní chyba, neboť tím jsem nechala Bushku bez dohledu. Ta využila volné chvílky ke kompletnímu dovzdělávání zejména novinářské veřejnosti ohledně využití konopí setého v medicíně, k čemuž jsem já, když jsem se dostavila z WC a zjistila, co se děje, přátelsky připodotkla, že jestli o tom někdo napíše jen čárku, tak že mu zcela mírumilovně v rámci obhajoby práva na svobodu slova přijdu rozbít ústa.

Po přestávce zmořený soudce rád rychle odročil, čímž si ovšem nepomohl, neboť v následně nařízených jednáních Bushka rozmetala soudního znalce prof. MUDr. DrSc. a o v její prospěch svědčícímu docentovi adiktologie prohlásila, že téma neobsáhl v celé jeho šíři. Nebylo tedy divu, že v první instanci byla odsouzena.

To ji naprosto zlomilo. Trvalo celkem tři roky, v nichž došlo k prvoinstančnímu odsouzení, zrušení rozsudku odvolacím soudem a vrácení k novému projednání, k následnému prvoinstančnímu osvobození a k podání stížnosti státním zástupcem. Posléze byla Bushka zcela a úplně zproštěna obžaloby. Řízení samotné však vymezilo nové horizonty práva na spravedlivý proces s ohledem na právo předvolávat svědky. Bushka žádala svědectví docenta Hanuše, světově uznávané

kapacity na problematiku konopí, působícího na Jeruzalémské univerzitě s tím, že jeho výslech naprosto bezpodmínečně nutný a stát má povinnost mu zaplatit letenku. Já jsem podrobovala svědky křížovému výslechu, že by se za ně ani Perry Mason nemusel stydět, a po nocích (zřejmě souběžně se soudcem, protože v noci před hlavním líčením byl počet sledujících uživatelů webu právě dva) jsem studovala Bushčin web. Trestní obhajoba se začala místy jevit jako moje klání se soudcem o tom, kdo toho umí o konopí víc, přičemž Bushka nám to píská. Státní zástupce se svými tupými trestními paragrafy byl odsunut do pozice sekundanta nehodného naší pozornosti.

V mezidobí se k některým aspektům obdobných případů vyjádřil Nejvyšší soud. Také bylo povoleno pěstování konopí k léčebným účelům v sousedním Rakousku, čímž poněkud dostala na frak „společenská nebezpečnost trestného činu“, protože zdůvodnit, že je trestné něco, co o 80 kilometrů dále již trestným činem není, je poněkud obtížné. Takže obhajoba se dařila, i když někdy nebylo zcela jisté, zda se obžalovaná dočká konce procesu, jestli totiž nebude uškrcena svou vlastní advokátkou. To zejména v případech, kdy po skončení soudního jednání rozdávala novinářům malé kelímky konopné masti s doporučeními, na co všechno se to má používat. Ovšem vzhledem k tomu, že i já jsem fasovala palmáre zásadně jen a pouze ve formě mazání pro širokou rodinu, mohla jsem nakonec tak akorát mlčet.

Konečný zprošťovací rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích, pobočka Tábor, byl vítězstvím všech, protože všichni přežili. Obecná shoda nakonec panovala v tom, že za všechno moha ta hruškovice, která učinila celou reportáž zcela nedůvěryhodnou, takže vlastně nebylo co soudit. Po vynesení rozsudku předseda odvolacího senátu Bushku upozornil, že

může od policie žádat zpět zabavené předměty, tedy cca 5 kg usušených rostlin konopí setého a asi 10 kelímků zabavené masti. Následovala přednáška o expiraci léčivých účinků v rostlinách konopí – předseda odvolacího senátu si evidentně nevzal příklad z mladšího kolegy prvoinstančního soudu a nenastudoval řádně Bushčin web. To nejhorší však mělo teprve přijít: „A co se týká těch mastí, slavný soude, tak ty už jsou určitě vymazaný! Protože z policejní práce, slavný soude, z té se strašně dělají hemeroidy, a na ty je nejlepší právě konopí, víte?“ „Vím,“ odvětil soudce, aniž by bylo zřejmo, zda ví, že z policejní práce se dělají hemeroidy, nebo zda na hemeroidy je nejlepší konopí. Bushku jsem doslova a do písmene vyvlekla z jednačky a zapřísáhla ji, ať proboha mlčí alespoň do té doby, než ji odvezu domů, protože jinak by mě mohlo klepnout a veřejná doprava do té její díry za Veselím už beztak nejede.

Od té doby si čas od času vybírám splátky palmáre v dalším přísunu konopného mazání (a to aniž bych z něj odvedla DPH a daň z příjmu, tak vidíte, jaký je to konopí podvratnej element) a též čas od času zajedu za Bushkou na rekreační víkend, kdy se oblažuji jejími úvahami o celosvětové politice, se zvláštními aspekty k našim vztahům s Ukrajinou a EU, dozvím se o posledních objevech, jak extrahovat Fénixovy slzy, což je pozoruhodně léčivý konopný výtažek, užiju si jejích deseti koček a zaregistruji citáty z řady slavných děl v několika světových jazycích. Společensky lehce uondána chodívám přespat do její zahradní chaloupky, obsázené kytkami, jejíž zadní část slouží jako kurník. Povinností hosta je ráno zavčasu vypustit slepice, aby mohly hrabat. Takto okřátá na duši odjíždím zpět do víru velkoměsta, abych se věnovala podvodům, rozvodům, hádkám, krádežím, podrazům a všelijakým dalším obdobným projevům, které bližní mezi

sebou navzájem s oblibou realizují. V nozdrách mi ulpívá vůně čistě léčebného konopí...

Jako z každého příběhu i z tohoto by mělo plynout nějaké ponaučení, že? Z tohoto příběhu je ponaučení takové, že v advokacii nikdy nevíte, co se dozvíte a přiučíte. K vědomostem, které jsem nabyla výhradně díky advokacii, kromě znalosti pěstování konopí za lékařskými účely též počítám vzdělání ve včelařství, kdy o kauze „mých“ včel dokonce rozhodoval Nejvyšší soud, neb, jak pravil, o včelách dosud nerozhodoval. Já zase rozeznám včelu kraňskou od včely divoké. Také díky advokacii vládní informací, že holubi uvolňují svěrač do 25 metrů po vzletu, takže pokud máte svůj pozemek na vzdálenost menší než 25 metrů od holubníku, bude zaručeně posranej. A mnoho dalšího. Ostatně to říkám pořád: advokacie – to je jedno velké dobrodružství.

7. Na konci byla smrt

Mladý muž byl naprosto zlomený a žádal mne o pomoc. Jeho manželka měla autonehodu. V šoku po prudkých nárazech vystoupila z vozu a byla smetena automobilem, který projížděl nepřiměřenou rychlostí. Teprve ten ji zabil: svoji vlastní autonehodu přestála prakticky bez zranění.

Byla jsem otřesena a dotyčného jsem víc než chápala. Pak ale začínaly vycházet najevo nejrůznější záhadnosti. Předně ta mladá žena byla v pyžamu. Dále – řídila auto, které užíval její manžel. Byl to třílitr, se kterým, na rozdíl od svého prdítky, vůbec nebyla zvyklá jezdit. Ano: tušíte správně, že po ránu došlo k prudké manželské hádce. Mladá žena chytla do rukou první klíče, které jí padly do rukou, a vyřítla se prvním autem, ke kterému klíčky seděly. Pryč – neznámo kam, neznámo proč.

Ačkoliv se to nezdá, tak její jednání bylo intuitivně správné. V mozku totiž existují dvě centra, na která nyní zaměříme svoji pozornost: jedním je centrum, které řídí jemné motorické pohyby: například takové, jaké musíme vykonat volantem, jestliže chceme udržet auto na silnici. V jeho těsné blízkosti je centrum odpovědné za prožívání emocí. Právě toto mozkové centrum bylo v minutách před vyjetí autem nepřiměřeně silně zatíženo a pravděpodobně se mu nedostávalo kyslíku. Bylo nutno kyslík i výživu do této části mozku co nejrychleji přivést. Protože neumíme nasměrovat přítok krve do té které části mozku svou vlastní vůlí, děláme to intuitivně tak, že začneme vykonávat činnost, která přivede kyslík a živiny do jeho bezprostřední blízkosti.

Když se podíváte na řidiče na našich silnicích, je evidentní, že jistá část z nich za volant sedá ve stavu emocionálního rozrušení a řízení jim slouží právě ke zklidnění – má tedy terapeutický účinek.

Řízení je vůbec činnost, která je často něčím úplně jiným, než se zdá na první pohled: odhaduje se, že až 25 % smrtelných autonehod jsou skryté sebevraždy. Vůbec totiž neexistuje rozumný důvod, proč se měly tyto dopravní nehody stát. Smrt zaviněná autonehodou je však podstatně „společensky přijatelnější“ než sebevražda.

Kromě toho nevznikají při autonehodě problémy s pojistkami. Nikdo nezkoumá, kdo sebevraha do takové situace dostal – a často to bývají právě nejbližší příbuzní, ke kterým je navíc oběť citově vázána a jimž nechce ani svou smrtí ublížit. Pozůstalí mají morální nárok na soucit. Kromě toho automobilovému sebevrahovi nemůže nikdo jeho záměr rozmluvit.

Jak jistě tušíte, žaloby na ochranu osobnosti a náhrady za zabití manželky jsem dotyčnému klientovi velmi vehementně rozmluvila. Ano, ani po dálnici se nemá jezdit stopadesátkou tak, jak jelo to projíždějící auto, které jeho ženu smetlo. Jaká je ale pravděpodobnost, že se na dálnici objeví pochodující bytost v růžovém pyžamku? Stopy projíždějícího vozidla svědčily o tom, že řidič intenzivně brzdil a manévroval tak, aby se chodkyni vyhnul. Mohl dělat něco víc? Manžel zemřelý asi nebyl příliš spokojen s mým právním názorem, leč obávám se, že svou vinu za ranní hádku se svou ženou si bude muset vyřešit sám, bez svádění na třetí osobu.

A protože z každého příběhu má plynout poučení, necht' plyne i z tohoto: až bude u vás doma zase dusno, pamatujte, že může přinést s sebou následky, jejichž tíže bude až příliš k neunesení. Dobrý důvod pro to pokusit se dusná oblaka partnerské nenávisti poněkud rozptýlit.

8. Do Štrasburku v růžovém

Zírala jsem nevěřícně na pozvánku k ústnímu jednání u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku. Mělo to být teprve páté ústní jednání proti České republice, protože ve Štrasburku platí, že co se neodmítne, to se rozhodne bez jednání a stěžovatel má v nejlepším případě právo zásobit soud papírovými důkazy. Tady jsem však měla černé na bílém, že se mám dostavit do jednací síně č. – teď nevím, zda jedna či dvě – Evropského soudu pro lidská práva k projednání případu ve věci stížnosti pana ing. N.P., začátek v 9,00 hod., tlumočení do a z angličtiny a francouzštiny zajištěno.

Prima, prima, řekla jsem si, to jsem se do Štrasburku zrovinka chystala s Českou a advokátní komorou, takže jsem s tou cestou vlastně počítala, takže... takže mi to došlo...

„Jak jste mi to mohli udělat?“, lkala jsem vzápětí telefonicky na hrudi vedoucí zahraničního oddělení advokátní komory, Dr. Jany Wurstové tak, že jsem jí poprsí musela promáčet svými slzami i přes ty optické telefonní kabely. „Drahá Kláro, musíš přece naopak uznat, že to bychom ti nemohli neudělat!“, smála se paní Jana, živě jsem si představovala, s jakou chutí. Jako dlouholetá pracovnice mezinárodního odboru ČAK samozřejmě měla své kontakty a věděla dříve než já, že bude nařízeno ústní jednání ve věci a kdy. A podle toho připravila každoroční „zájezd“ České advokátní komory do Štrasburku, tentokrát dokonce k českému případu. K tomu mému. U vědomí, že budu mít za sebou smečku dvaceti až třiceti českých kolegů, shlížejících na mne okem více než kritickým, obtelefonovala jsem ty čtyři, kteří byli na potítku ve Štrasburku přede mnou a zejména od JUDr. Hulíka se mi dostalo cenných osobních rad, za což mu znova i po létech nyní děkuji.

Bylo zřejmé, že se ode mne očekává přednes, ve kterém shrnu svoje stanovisko k případu, upozorním na ty aspekty, které jsem snad nezdůraznila dostatečně. Budou následovat dotazy dvanáctičleného senátu, na které bude jest mi odpovídati.

S sebou mohu mít svůj tým, aby mi byl ku pomoci.

No a jsme u toho: můj tým. Kdo bude můj tým? Ten, kdo umí žbleptnout příslušným jazykem a pokud možno ten, kdo se mnou na tom případě dělal, takže jej zná. Takže..éééé.. se mnou pojedéééé....éééé.. jo, pojedede se mnou Kát'a a potřebovala bych taky Ivu, která ovšem už u mne nepracuje, protože dostudovala pražská práva a dodělává si LLM někde v Lucemburku nebo v Trevizu nebo v Bruselu nebo prostě tam

někde od Štrasburku za rohem. Jo, tak ta přijede za námi do Štrasburku vlakem, tak fajn. Kufr auta jsme s Katkou zaházely šanony se spisem, k tomu připravenou řeč v angličtině, něco oblečků a vydaly jsme se via Rozvadov užívat si radostí německých dálnic, neoblažených (povětšinou) rychlostní regulací. Nervozita na nás padla před Heilbronnem, protože tam je technické muzeum, přímo z dálnice je vidět vystavený Concord a to jsme si říkaly, jestli bychom náhodou neměly odletět někam úplně, ale úplně jinam. Pak jsme si ale řekly, že jsme přece statečná děvčata a konec konců musíme vyzvednout Ivu na nádraží a bylo by nepěkné, kdyby nás tam nenašla. Iva přijela s ruksakem, kostýmek sbalený v něm, ovšem než jsme ji mohly nabrat, utrpěly jsme dezorientační úhonu, protože před štrasburské nádraží přistavěli v rámci jeho rozšiřování něco, co při nejlepší vůli nemohu nazvat jinak než vyhřezlou skleněnou ledvinou, zcela zchaotizující vjezd do podzemních garáží. Do těch jsem navíc vjet nechtěla, neboť ve štrasburských podzemních garážích se pravidelně ztrácím a je to jediné město, kde jsem opakovaně ztropila humbuk, že mi auto někdo ukrad, neb nebylo tam, kde mělo být. Což samozřejmě nebyla pravda, protože to jen já jsem si blbě napsala, kde jsem zaparkovala. Nicméně štrasburská podzemní parkoviště na mne evidentně mají špatný psychický vliv, takže jsem raději zastavila před tím skleněným útvarem na zákazu zastavení a Katka pro Ivu doběhla. Kterýmžto pádem „tým odborníků“ byl pohromadě a mohl ve třech přespat v levném hotýlku na manželském loži, neb, to dá rozum, stěžovatel neměl ani vorla, takže jsem jako vždy platila vše ze svého a prachy na žádný Ritz s počtem postelí odpovídajícím počtu účastníků zájezdu prostě nebyly.

Ráno jsme tu třetí snídani prikoupily, protože částka ve výši 8 euro odpovídala výši přiznaných nákladů ex offo, daných mi

soudem, a probraly jsme taktiku. Katka bude mít na starosti spisy a bude lístečkama zakládat, pakliže bude potřeba z něčeho citovat. Českou legislativu, vztahující se k případu, jsme velkoryse odložily, protože jednak to byla obrovská taška navíc, jednak jsme – jak se následně ukázalo, že zcela správně – usoudily, po českých zákonech se nás u Evropského soudu nebude nikdo ptát. Iva bude zapisovat otázky, kladené mi soudci, abych na nic nezapomněla, případně si udělá poznámku kde co najít a šoupne to přese mne Katce. Přestože Iva uměla jak francouzsky, tak anglicky jako když bičem mrská, dohodly jsme se na komunikaci v angličtině only, protože, marná sláva, já ve fránině umím pouze pět slov a čtyři z nich jsou rázu, že dáma je nikdy nesmí vyslovit.

Takto vyzbrojeny vydaly jsme se ku soudu, kde jsem se již dříve rozhodla využít taktiky „drzý čelo lepší než poplužní dvůr“ a zneužít situace, že hlavní hvězdou toho dopoledne jsem měla být já. Abyste tomu totiž rozuměli: slavný ESLP je obrovská budova, při jejímž projektování páni architekti zapomněli na dvě drobnosti. Prvním je klimatizace v kancelářích, takže neboží právníci i administrativní pracovníci se ve skleněné budově od jara do podzimu dusí jako sardinky v tomatu. Druhým nepatrným opominutím bylo nevybudování parkoviště. Respektive, ono tam parkoviště bylo, leč s kapacitou pouze pro soudce a možná tak návštěvu nejvyššího státního významu. I zaměstnanci soudu začínali (a doposud začínají) svůj pracovní den strategickými manévry za účelem zaparkování svých vozidel a následným úprkem do kanceláře, a to pochopitelně tím delším, čím později přišli, protože tím dál parkovali. Takže přijet čistě na devátou by znamenalo absolvovat běh přes půl města a to ještě s těmi všemi potvornými šanony. Na oficiální parkoviště nebylo možno též se dostat, a to ani kdybychom bývaly byly přijely

v šest ráno, neb mít parkovací místo u ESLP je jedna z top statusových záležitostí, kterých v životě můžete dosáhnout. Něco jako francouzská Čestná legie. O tom jsem se přesvědčila na „zájezdu“ s Českou advokátní komorou rok před tím, kdy jeden nebohý kolega na tomto parkovišti, neznaje rituály náčelníků vnitrozemí Bornea a tomu odpovídající rituály dodržované ve Štrasburku, na parkovišti zanechal svůj vůz. V zápětí poté, co jsme se usadili dychtívi vyslechnout první přednášku tohoto dne, vřítla se do místnosti vedoucí české sekce ESPL Eva Hubálková a zařvala hlasem, kterým pravděpodobně velela ruským tankům na své misi absolvované v čečenské válce: „KDO to je? KDO to parkuje na místě místopředsedy soudu? Přeparkovat OKAMŽITĚ!!!“ a hnala nebohého kolegu, aby odstranil z výsostného místa tu skvrnu parkoviště hyzdící, totiž svůj mercedes v ceně zhruba dvou milionů. Čímž jej odsoudila k bloudění okoličnými uličkami tak daleko, až dotyčný ubožák raději zaparkoval zpět ve svém hotelu na druhé straně města a značně nasupen přijel na soud zpět taxíkem. Což jsem já nehodlala v žádném případě absolvovat.

Proto jsem úplně na drzovku zajela s autem až pod samé schody Soudu a začala z auta tahat krámy. Ochranka u nás byla rychlostí, že blesk by mohl závidět, ale já jsem už byla v té náladě, dobře známé a popisované jako „flow“, plně soustředěná na nadcházející výkon. S jiskrou v oku, úsměvem princezny a s gestem, hodným Giny Lollobrigidy s Liz Taylorovou dohromady, jsem podala gestikulujícímu muži klíčky od svého velmi nereprezentativního auta, jako kdyby to bylo Ferrari před monackým kasinem, aby mi tedy vůz zaparkoval. Kdyby nebylo té situace, pravděpodobně bych se nad jeho zcela konsternovaným výrazem neskutečně bavila, ale takto jsem pouze suverénně pokynula jeho kolegovi, aby nám tedy vzal náš kufr plný papírů. Osoba navlečená

do příslušné hlídačské uniformy tak bez odporu učinila a naše trio se mnou v čele – kynoucí okolostojícímu publiku – prokráčelo okolo bezpečnostního rámu a nikoliv skrz něj, neb jsem s úsměvem pouze pravila: „Máme jednání u soudu...“ Mimochodem – auto zůstalo stát po celou dobu soudu na mnou určeném místě a klíčky od něj byly vtisknuty do dlaně mému doprovodu.

Pak už ovšem legrácky rychle přešly, neb vládní zmocněnec ČR pro zastupování před ESLP, můj obzvláštní oblíbenec JUDr. Vít Schorm, si přivezl jako svůj tým asi tak půlku osazenstva zhruba tří ministerstev: spravedlnosti, zahraničních věcí a sociálních věcí. Usoudily jsme, že jestli budou mluvit všichni, tak prošvihnem otvírací dobu v místním bufáci, který oplývá mimořádně dobrou kuchyní s naprosto dumpingovými cenami, což by byla zásadní chyba, protože jíst ve městě by bylo finančně náročné. Rozhlédla jsem se zoufale po sále, hledajíc pevný bod ve vesmíru, a když jsem zjistila, že Jana Wurstová je na svém místě jen pár řad za mnou, přívětivě se usmívá a ukazuje mi svoje v pěstích sevřené palce, již uklidněna, že bod je nalezen, následovala jsem místního zřízence k pohovoru s předsedou senátu.

Což tedy nebylo v plánu. Vnořila jsem se za důstojným průvodcem do neveřejných místností soudu, tam jsem byla i se zástupcem vlády usazena a soudce nám sdělil, jak jednání bude probíhat. Vše, co nám říkal, jsem samozřejmě věděla, ovšem měla jsem z toho skutečně prapodivný pocit, neb se mi zdálo, že se ode mne očekává něco, o čem nevím. Třeba jako vrhnout se na protiskluzový koberec v pracovně pana soudce a prosit za odpuštění, že jsem si jménem svého klienta dovolila pozvednout hlas proti své rodné vlasti – matičce předrahé. Což jsem se nevrhla, naopak jsem měla velkou chuť se vrhnout na vládního zmocněnce, neb kdyby Česká republika

dodržovala Úmluvu, tak jsme tady nemuseli být a já bych neřešila, jestli se ztrapním úplně nebo jen trošku.

V silně vzteklé náladě jsem se vrátila do jednacího sálu soudu a již zřízenec hlásil, že přichází soud. Dostavilo se dvanáct osob v talárech, všichni usedli a valná část z nich okamžitě usnula. Následovalo krátké představení případu ze strany soudu. Pak jsem měla řečnit já, což jsem učinila. Jednalo se o dlouhodobé bránění styku otce s dítětem, takže jsem to vzala od podlahy, tedy respektive od Freuda, a s ideou „a teď vás všechny vzdělám, ať chcete nebo ne“ jsem se s vervou pustila do přednesu. Bylo to náročné, neb jsem Soud nehodlala šetřit a řeč byla na více než na tři čtvrtě hodiny. Občas jsem se lehce odchýlila od textu, občas jsem oproti připravenému textu přidala nějakou tu obezličku, ale v zásadě jsem se rozvášňovala stále více a více. S potěšením jsem pozorovala, jak se i mužská část soudu probouzí a pozorně na mne hledí.

Po dvaceti minutách bedlivě naslouchali všichni. „Výborně, výborně,“ jásala jsem v duchu, „skutečně jsem je zaujala!“ Když vtom se ke mně přiklonila Iva a česky zašeptala: „Kláro, podprda!“ Lehce jsem vypadla z konceptu. „Co? Cože?“ „Zapni si sako!“ zavelela Katuš na pravoboku a já jsem tak učinila a dokončila poslední část své řeči, v níž, dlužno říci, pozornost soudcovského publika podstatně upadla. Co se stalo, mi pro jistotu moje spolupracovnice vysvětlily až po ukončení jednání. Jak jsem byla nervózní, tak jsem ráno přehlédla, že si neberu černou podprsenku, ale černou podprsenku s růžovou krajkou a ta krajka naprosto jednoznačně prosvítala přes černé síťované tričko, které jsem měla pod sakem. V momentě, kdy se mi v návalu řečnického zápalu sako rozepnulo, vypadala jsem jako pornohvězda. Důvod pozornosti mužské části soudu byl zcela očividný a jediný, kdo v mých očích obstál, byla soudkyně ze San

Marina, Antonella Mularoni, které, jak následně vyplynulo z jejích dotazů, šlo snad jako jediné o věc. A tak jsem ztratila poslední iluzi o Evropském soudu pro lidská práva a taky o sobě a začala jsem uvažovat, zda bych se přece jen na jiném poli s jinou odborností neuplatnila lépe, zvláště, když partikulární úspěchy se již dostavují.

Poté hovořil vládní zmocněnec a další osoby z jeho týmu, což ke své hanbě musím říci, že jsem poněkud vypouštěla, protože tyhle výmluvy už jsem slyšela tolikrát, že bych byla ocenila pouze to, kdyby alespoň přišli s něčím novým. Třeba jako že vál silný protivítr a ten matce bránil předávat otci dítě ke styku nebo že se v místě trvalého bydliště matky uhnízdila zlá saň a matka otce marně žádala, aby je vysvobodil, tříhlavého draka zabil a je zachránil, což tento odmítl. To všechno by bývaly byly realistické scénáře oproti tomu, jak Strana a Vláda vykládali, že si otec v podstatě může za všechno sám. Inu, v těch letech se právě projevilo důsledné doformování české juvenilní justice, jejímž českým specifikem je rekvalifikace otců na dva pytlíky: jeden plný spermií a druhý plný peněz. Na nic dalšího nemají nárok.

Přestávka byla určena pro přípravu odpovědí na již vznesené dotazy soudu, takže jsme se moc neobčerstvily. Otázky jsme zodpověděly a spolupráce mého týmu byla příkladná. I zde jsem se přesvědčila, že pokud je jen trochu komplikovanější proces, je nezbytné, aby na lavici právních zástupců seděli alespoň dva obhájci, a to nikoliv jen v procesu před ESLP, ale i před soudy jinými. Bohužel, český občanský soudní řád je tomuto uspořádání velmi nenakloněn, a když si chci vzít v rámci obhajoby k sobě asistentku, byť je to i advokátka, musím vždy se soudem značně mediovat, zda to půjde nebo ne. Dlužno říci, že většinou soudy vyjdou vstříc, neb i soudci

jsou lidské bytosti a chápou, že dávat pozor na protokolaci, hlídat protistranu, připravovat otázky svědkovi a předkládat listinné důkazy, to vše najednou, je pro jednu osobu poněkud obtížné, zvláště, pakliže je těch svědků více než jeden a papírů taky více než jeden.

Než jsem se nadála, bylo konec soudního jednání a Soud nám oznámil, že nám svůj rozsudek zašle. No – hurá. Následně jsem si užila svých pět minut slávy diskusí s nejen českým právníckým publikem, sledujícím případ, kdy ovšem největší „borkyní“ byla Katka. Jeden z francouzských advokátů, sledujících případ, jí vyslovil gratulace a zeptal se jí, jak dlouho praktikuje právo, že toto zajisté musel být vrchol její kariéry obhájkyň. Katka s bezelstností sobě vlastní odvětila, že je studentka, že je u mne jako právní asistentka, práva tedy ještě nedodělala a že toto byl její první soud, kterého se zúčastnila. Na kyselý ksicht slovuťného pana kolegy hned tak nezapomenu...

A jak to dopadlo?

Auto mi neodtáhli.

Místní bufáč jsme stihly, báječný oběd se vešel do nějakých deseti euro i s předkrmem a pitím.

Soud jsme údajně vyhráli, neb Soud shledal průtahy v řízení. Ve skutečnosti to bylo naprosto na nic, protože Soud neshledal porušení čl. 8 – právo na soukromý a rodinný život, a hlavně, otec svého syna už v životě neviděl, což trvá dosud, téměř deset let po daném případě. Kromě toho naprosto stejných otcovských případů jak přes kopírák už proběhlo u ESLP od té doby značné množství s tím rozdílem, že ten čl. 8 přece jen občas podařilo do rozhodnutí ESLP procpat. Na praxi české justice se ovšem nezměnilo nic a vládní zmocněnec pro lidská práva JUDr. Vít Alexandr Schorm i nadále obhájuje, proč

česká justice krade otcům děti. To by mne zajímalo, jestli by změnil názor, když by mu jeho vlastní manželka zabránila stýkat se s jeho vlastní milovanou dcerou a na místě mých klientů by stál on sám.

9. Dveře

Ze začátku to vypadalo jako doopravdy ošklivý případ, protože když je někdo obžalován z trestného činu týrání svěřené osoby a týrána má být babička vnukem, tak se, logicky, do obhajoby nikomu moc nechce a páni policisté u vědomí morální převahy mají dojem, že jim projde všechno, včetně značně vágní obžaloby, kdy nikdo nic neviděl, nikdo u ničeho nebyl, ale všichni slyšeli, že...

Dokazování klientovy nevinu zdaleka nebylo jednoduché. Existovala řada svědků, kteří svědčili právě o tom, co slyšeli. Například slyšeli to, že se z bytu často ozýval velmi hlasitý hovor, ba dokonce hádky, ze kterých bylo zřejmé, že vnuk na babičku křičí. Obsahu slov však rozumět nebylo. Aby byla na chodbě domu slyšet takovýmto způsobem komunikace mezi dvěma lidmi, to už musí být opravdu něco. To je jasné, že v bytě není vše úplně normální.

Naštěstí ani prvoinstanční ani odvolací soud se s obžalobou neztotožnili a naopak jednoznačně oba soudy dospěly k názoru, že když trestní oznámení podali babiččini kamarádi z mokré čtvrti, za které babička, přezdíváná místními štamgasty „hraběnka“ vesele platila, mohl mít naopak pravdu vnuk, když činil opatření, aby se babička s dotyčnými postavami nemohla stýkat – což bylo dotyčnými hbitě interpretováno jako týrání.

Po ročním martyriu, ukončeném úplným zproštěním obžaloby, protože se skutek nestal, jsem byla pozvána klientem a jeho přítelkyní k nim domů na slavnostní večeři. Tedy do bytu, ve kterém se mělo týráním odehrávat. Nacházel se ve starém pražském činžáku na Vinohradech z 80. let devatenáctého století a jeho domovní vrata byla pečlivě zamknuta. Když jsem vystoupala o dvě patra výše, zjistila jsem proč. Všechny byty měly jednotnou dispozici: schodiště bylo zakončeno podestou, která v plné šíři přecházela do předsíně vlastního bytu. Vnější chodba domu a byt byly od sebe odděleny – skleněnou příčkou. Předsíň totiž byla bez přímého osvětlení, a tak stavitelé světlo „dohnali“ alespoň tabulemi skla, zasazenými do tenké dřevěné latkové konstrukce. I dveře byly ze skla, doplněné ozdobnou mřížkou, která možná mohla chránit před náhodným nárazem, ale určitě ne před jakkoliv amatérským pokusem o vloupání.

Nevěřicně jsem na to skleněné monstrum zírала, ze dveří kuchyně, které byly otevřeny do předsíně, byl zřetelně slyšet hovor přítelkyně klienta s dalším hostem, který se na úspěšné obhajobě podílel. „Proč jsi mi to neřekl?“ začala jsem kvílet. „Proč jsem jako neřekl co?“ „No že jsou tady skleněné dveře, že je tady skleněná příčka?“ „A proč bych to měl říkat?“ No právě... proč by to měl říkat? V bytě se narodil, vyrostl v něm, žil v něm naprosto převažující část svého života, byl to prostě normální byt. Až na to, že to NEBYL normální byt. Že to byl úplně nenormální byt s úplně nenormálními akustickými vlastnostmi, a to zejména v případě, kdy se hovoří na polohluchou starou osobu.

Nezbylo mi, než povzdechnout nad svou vlastní blbostí a nad tím, že jsem opět jednou porušila svoje vlastní zásady. A ta zásada zní: vždy se jdi podívat na místo, na kterém se děj

odehrává. Což zdaleka neplatí jen o trestním právu. Když se lidi rozvádějí, snažím se jít podívat na místo původního bydliště rodiny, a kam děti chodily či chodí do školy. V sousedských sporech prolezu sousedící pozemky, takže v rámci eliminace následků poskytování právních služeb si následující den vybírám bodláky z nejrůznějších částí oblečení. Když se spor týká jakéhokoliv podnikání, trvám na tom, že tu fabriku musím vidět, i když to na první pohled nemá s případem nic společného. Tímto způsobem jsem už byla vzdělána v opravách těžkotonážních bucharů, v pískovně poučena o třídících věžích a dolování písku vůbec, ledasco vím o textilní výrobě a uprostřed oobrovského skladu s komponenty s výpočetní technikou se mi explicitní demonstrací hmotných předmětů podařilo vpravit obchodním zástupcům do hlavy, že hardware se prodává, zatímco software se licencuje, za což mi vedení podniku děkovalo se slzou v oku, protože s tímto pedagogickým úkolem si dosud nikdo neporadil.

Zkrátka a dobře: pokud chce advokát vyhrávat, musí si jít vždy – pokud to jen trochu jde – prohlédnout to, o čem jde řeč. Všichni automaticky předpokládají, že k situaci, kterou řešíte, došlo za standardního stavu. Co to ale je standard? Na konci devatenáctého století byly skleněné příčky standard, což se nám dnes s opancéřovanými dveřmi s neduplikovatelnými zámky jeví jako šílenost. Stejně tak si obhajobou klienta, obviněného z domácího násilí, děláme starosti do té doby, než uvidíme, že jeho údajně týraný protějšek váží o padesát kilo víc než údajný tyran. Mnoho problémů, které se jeví být neřešitelné anebo nakloněné významně v náš neprospěch se vyřeší v momentě, kdy se pustíte do „obhlídky terénu“. Mnoho mých klientů vděčí za své vítězství ve sporu nikoli mým brilantním právním znalostem, ale tomu, že jsem

odlepila pozadí od židle a šla se podívat na místo samé. Umět chodit – tak málo někdy stačí k tomu, aby bylo možno advokáta nazvat úspěšným. Škoda, že na právnických fakultách to studentům nikdy neřeknou.

10. Čtyřmetrová ruka

Předně musím na sebe prozradit, že jsem jedinou osobou, která kdy řádně v zaměstnaneckém poměru zaměstnávala otce zakladatele českého anarchistického hnutí Jakuba Poláka. V té době jsem totiž spravovala nějaké nemovitosti a výsledkem bylo, že Jakub u mne pracoval jako zedník, přičemž v rámci této činnosti vybudoval v jednom sklepě mnou spravovaných domů i pravý anarchistický klub, který si vydělával na svůj nájem nelegálním prodejem točeného piva svým souvěrcům. Jedním z mála skutečně legálních právních vztahů, které s touto akcí souvisely, bylo přihlášení Jakuba k sociálnímu a zdravotnímu, což jeho anarchistická duše nesla velmi těžce, tedy, lépe řečeno, řval z toho jako tur, že tento stát podporovat nebude. Naše ideologicko-právní půtky byly časté, často nesmiřitelné a oba jsme si je nesmírně užívali. Vedle právně zaťatého Jakuba byl pitbulteriér palácový psíček, ovšem jeho praktické znalosti na příklad z policejního prostředí byly skutečně k nezaplacení.

Jednou byl takhle u nás doma za příslib večeře (tady máte důkaz – přece jen občas jsem schopna uvařit něco požitelného) nám vybourával otvor z jídelny do předsíně, abychom na cestě do koupelny nemuseli obcházet půlku bytu. Samozřejmě jsme se bavili o případu, na kterém tenkrát pracoval, totiž na případu zavražděného Roma Oty Absolona, kterému měl ve Svitavách v hospodě „změřit teplotu“ místní skinhead Vlastimil Pechanec. „Člověče Kláro, to by ten

Pechanec musel mít čtyřmetrovou ruku, aby mu tam tu kudlu dostal,“ pravil Jakub a zbytek večera jsme strávili rekonstrukcí trestného činu u nás v obýváku, přičemž Jakubovo bourací kladivo zastávalo roli vražedného nástroje. Výsledkem hlubokých Jakubových pochybností o tom, že to byl opravdu Vlastimil Pechanec, kdo dotyčného Roma zavraždil, bylo, že mu jeho romští klienti z rodiny zavražděného vypověděli plnou moc. Nemohli přijmout Jakubovo stále sílící přesvědčení, že vše bylo jaksi zcela jinak. Pechanec byl odsouzen na 17 let za vraždu, 13 let si odseděl a byl podmíněčně propuštěn v létě 2014. Svou vinu stále vehementně popírá a opakovaně žádá o obnovu procesu, přičemž jeho žádosti jsou stále zamítány.

Vedlejším produktem tohoto „brilantního vyšetřování rasově motivované vraždy“ bylo jmenování dosavadní krajské státní zástupkyně Renáty Vesecké nejvyšší státní zástupkyní, přičemž i ona sama v několika svých mediálních projevech přiznala, že „vyřešení“ případu Vlastimila Pechance mělo pro její jmenování do nejvyšší funkce státního zastupitelství zásadní vliv. Jak jsem posléze zjistila, na případu „Pechanec“ si vyzkoušela pár velmi pěkných procesních postupů, které následně s nemenším úspěchem použila při zatluštění korupční kauzy místopředsedy vlády Jiřího Čunka. Jak je ten svět malý, že?

K odsouzení Vlastimila Pechance došlo v roce 2003, v době, kdy to vypadalo, že zasednu na stolec soudce Ústavního soudu. I to byl jeden z důvodů, proč jsem se o případ jako o typický příklad zvláštního druhu výkonu spravedlnosti v ČR intenzivně zajímala. Jakub Polák byl pro mne zcela důvěryhodná osoba a o jeho názoru jsem nepochybovala, přesto jsem chtěla slyšet i druhou stranu. Protože moje kontakty jsou prostupné do velmi mnoha okruhů sociálního

prostředí, setkala jsem se v kavárně „U Vojtěcha“ ve Vojtěšské čtvrti v Praze prostřednictvím jiného mého kamaráda s tehdejším vůdčím představitelem Hammer Skins. Vyslechla jsem si jeho verzi příběhu Vlastimila Pechance a zkonstatovala existenci jevu jindy nevídaného: shodu skinheadů s anarchisty. V následujících letech jsem pátrala, kdo by mohl být skutečným vrahem Oty Absolona. Jedním z adeptů byl místní Rom, kterému Absolon údajně chodil za ženou a který následující zimu neobjasněným způsobem zahynul zmrzlý v jednom z potoků v okolí Svitav. Druhým kandidátem je jiný místní obyvatel Svitav, o kterém si to vyprávějí vrabci na střeše a který se údajně v záchvatu opilosti k vraždě i přiznal kamarádům z hospody.

Když v zimě 2014 navštívil Tomio Okamura Pechance ve vězení, byla tato jeho aktivita široce odsuzována, média a osoby, vyznávající povětšinou neomarxismus a holdující Frankfurtské škole, které jsou obvykle označovány jako „pražská kavárna“, případně „sluníčka“, plivala mediální zvratky, kam to šlo. Na mě, která jsem v té době vedla kandidátku Úsvitu Tomia Okamury do eurovoleb, také ulpělo pěkných pár plivanců. Jsem si jista, že ty plivance šly špatným směrem. Správní adresáti je mají u mne pečlivě uložené a doufám, že jednou přijde čas, kdy jim je budu moci vrátit. Dlužím to totiž Jakubovi Polákovi.

P.S. Nafocený spis Oty Absolona stejně jako kompletní trestní spis bývalého místopředsedy vlády Jiřího Čunka mám spolu s několika dalšími skvosty pečlivě uložen na zvláštním místě, nikoliv standardně v archivu své advokátní kanceláře. To jen pro případ, kdyby si někdo usmyslel, že u mne vypukne požár, případně kdyby se inkriminované spisy všude jinde... „ztratily“.

11. Inzerát

Sprosté slovo v tom inzerátu nebylo ani jedno. Stálo v něm jen něco v tom smyslu, že dotyčná má velmi kladný vztah k sexu a momentálně je nouze o spolurealizátory k vyjádření této přichylnosti. Po podání tohoto inzerátu ovšem následovalo trestní oznámení a trestní stíhání, vedené hlava nehlava...

Důvod? Ten sexuchtivý inzerát totiž nepodávala sexuchtivá dáma, leč dáma úplně jiná, jmenovitě dáma č. 2, která ovšem uvedla telefonní kontakt na dámu č. 1. Ano, tušíte správně: pán k těm oběma dámám byl společný, respektive, abychom tady nešířili bludy o bigamii, dámy byly po sobě jdoucí. Když za mnou dotyčný pán přišel, nesl s sebou již spisy čítající několik šanonů, obsahující udělení a odvolání plných mocí několika advokátům (též po řadě jdoucích), a to jak ve věcech trestněprávních, tak i občanskoprávních. Aby věc byla ještě trochu komplikovanější, dlužno podotknout, že onen dotyčný pán č. 1 měl dítěta jak s dámou č. 1, tak s dámou č. 2. Navíc s dámou č. 1 byl ještě ženat, zatímco s dámou č. 2 ještě nebyl ženat.

Problém spočíval v tom, že dáma č. 1 byla zcela srozuměna s tím, že pán č. 1 bude v rámci péče o jejich dítěta s sebou brát i dítěto nejmladší, které měl s dámou č. 2, ovšem tento styk bude pobíhat jen a výhradně v bytě dámy č. 1 a děti dámy č. 1 se v životě nepotkají s dámou č. 2. To je totiž – pravila dáma č. 1 – cuchta jedna ucouraná, co na ni, nevinnou lilii, poštvála stádo sexuchtivých mužů, zatímco ona, ubožačka svedená a opuštěná, se samozřejmě s miminkem dámy č. 2 může nuchňat po libosti...

Dalším drobně komplikujícím faktorem bylo, že dáma č. 2 měla z předchozího manželství č. 1 ještě dvě jiné děti, takže dohromady pán č. 1 manažoval summa sumárum pět kousků svišťů, z nichž dva páry dětí byly sourozenci zcela sourodými – totiž děti dámy č. 1 s pánem č. 1 a dále dámy č. 2 s někým úplně jiným (který již naštěstí opustil scénu) a dále jedno dítě bylo sourozencem polorodým každému ze sourodého pářečku. Pokud jste se v tom právě ztratili, tak vezte, že já si na to namalovala graf a doporučuju vám totéž.

Byla jsem požádána, abych uspořádala věci tak, aby si děti dámy č. 2, a to jak sourodé – respektive polorodé – tak nesourodé mohly budovat sourozenecké vztahy s dětmi dámy č. 1., aniž by se tyto děti dámy č. 1 přiblížily domácnosti dámy č. 2 (a tatínka, dlužno dodat), což byla naprosto nehnutelná podmínka dámy č. 1. Klientovi – pánovi č. 1 – jsem navrhla, že mu z protekce dám kontakt na jednoho svého předchozího klienta, který se zabýval programováním logistických systémů J. D. Edwards. Pokud mi bylo známo, posledním úkolem tohoto mého bývalého klienta bylo naprogramování kontinuálního vyskladňování ropných tankerů v hamburském přístavu, což mi přišlo jako dobrá průprava pro řešení vzájemného styku dětí. Pán č. 1 k mému údivu s mým návrhem na spolupráci s mým bývalým klientem nesouhlasil a domáhal se řešení v rámci rodinného práva.

Do toho se mi vůbec nechtělo, ale když na tom trval, tak jsem k jeho velkému údivu nezačala malovat grafy přesunů, kdo kdy kde a kam se má dostavit, eventuálně kdo kdy a odkud má zmizet, leč uchopila jsem občanský zákoník a ocitovala jsem mu ustanovení § 885. Ten totiž zní:

„Pečuje-li o dítě jen jeden z rodičů, podílí se na péči o dítě a jeho výchově i manžel nebo partner rodiče dítěte, žije-li s dítětem v rodinné domácnosti.“

Není celkem pochyb o tom, že i když děti dámy č. 1 nežijí s dámou č. 2 ve společné domácnosti stále, budou s ní žít v tu chvíli, když budou se stýkat s tatínkem a se svým polorodým sourozencem. Tudíž jsem vyjádřila při mírně extenzivním výkladu zákona názor, že požadavek dámy č. 1, aby se její děti nikdy neviděly s dámou č. 2, která je, mimochodem, maminkou jejich polorodého sourozence, tedy že tento požadavek je blbost. Dále jsem se zeptala, cože rozčílilo dámu č. 2 natolik, že podala na dámu č. 1 tak dementní inzerát? Inu, ona dáma č. 1 posílala pánovi č. 1 neustále SMS zprávy. Co znamená neustále? No, to znamená denně. A fajn, kolik denně? No tak třeba deset. Prosím??? DESET SMS DENNĚ ??? Jo, 10 SMS denně a když pán č. 1 dámě č. 1 ihned neodpověděl, tak dáma č. 1 okamžitě pánovi č. 1 telefonovala, proč jí neodpovídá. Vyslovila jsem údiv, že dáma č. 2 nevezala dámu č. 1 sekéřečkou místo podávání inzerátu a vyslovila jsem útěchu, že to alespoň tím inzerátem, i když zapříčinil trestní stíhání dámy č. 2 pro trestný čin porušování cizích práv, přestalo. Ale ono to NEpřestalo! Prosím? No, já těch 10 SMS zpráv denně dostávám i nadále, pravil pán č. 1 a ukázal mi ve smartmobilu s rozšířenou pamětí 700 SMS zpráv za poslední dva měsíce z čísla dámy č. 1. A řekl o tom někdy někomu? Ne, pán č. 1 nikdy o tom nikomu nic neřekl, protože, paní dochtor, ono to je podstatné??? Zabublala jsem a vylovila z regálu pro změnu trestní zákon, a to jmenovitě § 354, zvučí se nebezpečné pronásledování:

- (1) *Kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že... c) vytrvale jej prostřednictvím elektronických komunikací, písemně nebo jinak pronásleduje...*

a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

V době podání inzerátu toto ustanovení trestního zákoníku ještě neplatilo, takže dáma č. 2 se bránila sice blbě, ba až stupidně, leč evidentně v sebeobraně. V současné době, kdy toto ustanovení trestního zákoníku platí, i když s tím „vzbuzením důvodné obavy o život a zdraví“ (tedy: já bych se cítila ohrožena v každém případě, a to na zdravém rozumu) to je lehce vachrlatý, činnost dámy č. 1 je prostě to, čemu se říká staking. Takže dáma č. 1 by měla dle mého názoru sklapnout a hledat cestu k vyřešení všech problémů velmi jinou cestou než jakou volila doposud. Při té příležitosti by též neškodilo, kdyby se dáma č. 2 dámě č. 1 písemně omluvila.

Pán č. 1 byl návrhem mého řešení překvapen.... Posléze to dopadlo tak, že pán č. 1 si vzal příjmení dámy č. 2, aby dáma č. 1 skutečně pochopila, že s ní již nemá vůbec nic společného. Vzájemná trestní oznámení dámy č. 1 na dámu č. 2 kvůli inzerátu a dámy č. 2 na dámu č. 1 kvůli stalkingu se mi podařilo jakýmsi mediováním s příslušnými soudy uhrát na něco, co není v rejstříku trestů, takže kromě dosti značného přínosu financí na můj palmární účet se vlastně nic nestalo.

Kromě tohoto, pro klienty zajisté nežádoucího jevu, jsem se přesvědčila ještě o jednom: kdyby náhodou v hamburském přístavu zkolaboval logistický systém J. D. Edwards na vyskladňování ropných tankerů, mohou mi klidně zavolat. Po zastupování pána č. 1 nějaký Hamburg zvládnou levou zadní.

12. Jak jsem přišla o strach

Stalo se to v roce 1996, kdy se na náměstí v Břeclavi parta mladých chlapců z místních lepších rodin rozhodla, že je málo srandy a zmlátila mladý romský manželský pár, shodou okolností také z lepších místních rodin. Otec zmláceného manžela, místní důstojný podnikatel ve stavebnictví, získal nejednu zakázku, když ne přímo od otců synů jeho syna zmlátivších, tak z jejich příbuzenstva zcela jistě, takže kdo jsou ti mlácení a kdo jsou ti mlátící, bylo jasné od první rány. Legrácka bohužel skončila ve chvíli, kdy se zjistilo, že zmlácený přišel o oko. To nikdy nepotěší, ale když je postižený normální zdravý mladý muž, žijící svůj normální novomanželský život a k postižení přijde jen proto, že je Rom a že byl v nesprávný čas na nesprávném místě, tak to přijde... líto.

Obhajobu manželů P. jsem převzala s vědomím, že se jedná o jeden z prvních případů, kdy se do rasistického útoku zapojili takzvaně „normální lidi“, tedy někdo, kdo se nehlásil ani ke skinheadům, ani k populistickým rádobypravavicovým stranám, tedy, že se jedná o případ, ve kterém se ukazuje postoj „obyčejné nenávisti“.

Kupodivu stejně to pochopili i příslušníci hnutí skinheads, kteří situaci rovněž zanalyzovali a dospěli k přesvědčení, že se jim tady pěkně „zapojuje mládež“, navíc sama od sebe, a že této mládeži je potřeba poskytnout ochranu a ideologickou podporu.

V den řízení před trestním soudem jsem do Břeclavi přijela ranním vlakem. Auto jsem v té době nevladnila, a protože jsem si zavčas zjistila, že z nádraží na soud to je necelého půldruhého kilometru, neviděla jsem problém v tom vydat se na soud pěšky. Velmi rychle jsem zjistila, že o mém příjezdu

jsou vedeny přesné informace a následně jsem zjistila, že byla přijata opatření i pro případ, že bych přijela autobusem. Celá trasa z nádraží až na soud byla totiž hojně lemována příslušníky hnutí skinheads, z nichž se záhy utvořila stále sílící skupinka, jejíž členové mne částečně předbíhali, částečně se drželi v závěsu, leč všichni na mne statečně pořvávali: „*Samková, chceš nejdřív omrdat a potom zabít, anebo naopak? ...Vykuchám ti střeva a pověsím tě za ně na lampu! Cikánská štětka... svině... kundo... uříznu ti hlavu... jestli cekneš na jejich obhajobu, vyříznu ti piču!*“

Pamatuji si přesně, že jsem měla na sobě dlouhý bílý kabát. Chlapci byli napasovaní do svých obvyklých černých bund a maskáčů, ideově obzvlášť zdatní jedinci byli obutí do martensek nebo kanad s červenými tkaničkami. Věděla jsem, co to znamená. Znamená to, že přes ruce nositele této obuvi přetekla nečistá cikánská krev – a to právě zásluhou toho dotyčného červenotkaničkáře. Muselo to vypadat, jako když smečka psů doráží na slabý kus, který se podařilo odehnat od stáda. Snad proto každý, koho jsme na chodníku potkali, přešel na druhou stranu a předstíral, že si ničeho nevšiml.

Srdce se mi sevřelo strachem. Pak děsem, pak hrůzou. Útočníci zkracovali vzdálenost mezi mnou a jimi, až mne úplně obkroužili a jen váhavě ustupovali ve směru mojí chůze. Zastavila jsem se a... A stalo se něco, co se evidentně stát nemělo. Někde vevnitř se něco ve mně zlomilo. Úplně jsem pocítila takové malé nehlučné „lup“... A bylo po strachu. Zmizel? Rozplynul se? Ne. To jen já jsem vystoupila ze svého těla. Vznášela jsem se nad ním tak, jak to někdy popisují ti, kdo referují o přežití vlastní smrti. Dívala jsem se sama na sebe, jak stojím obkroužená asi třiceti nenávidnými postavami, vyholenými, obtloustlými, oděnými do falešně

nablýskaných atributů fyzické moci. A najednou mi bylo úplně jedno, jestli mne zabijí. Jestli mne znásilní, utýrají, to vše za bílého dne, uprostřed poklidného jihomoravského města, za naprostého nezájmu okoljdoucích chodců.

Prostě mi to bylo jedno...Viděla jsem se, jak postupuji vpřed, jak procházím tou osobou, která stála přímo ve směru mojí chůze, jak ji míjím anebo ona uhýbá, anebo jí skutečně procházím. Byla jsem někde jinde. Křik ustal a jen koutkem oka jsem zahlédla v blízkosti svého obličeje nějaká křičící ústa. Došla jsem až k budově soudu, před kterou stála justiční stráž s brokovnicemi. Křik zřejmě pokračoval, protože jeden z členů stráže dal najevo svou nelibost a pohnul zbraní. Moji průvodci se nahrnuli okolo mne a přese mne do soudní budovy, ale mně to nevadilo. Jejich těla mi nemohla klást fyzický odpor – už nikdy.

Tento zvláštní, již nikdy nezopakovaný pocit úplného rozdvojení sebe samotné měl trvalé následky. Již nikdy jsem se nebála. Nikdy. Můj život, já sama, moje bytost i mysl zůstala navždy svým způsobem rozdvojena. Už navždy se dívám na veškeré své prohry, trapasy, postihy a nepříjemnosti jako na problémy někoho, kdo nejsem já. Naposledy jsem si ten pocit připomenula, když mne odsoudila kárná komise ČAK za to, že jsem znevážila důstojnost advokáta tím, že jsem o státní zástupkyni Dagmar Máchové vyšetřující casu Opencard řekla, že orgány činné v trestním řízení jsou buď pitomé, nebo podplacené. Nemohla jsem se ubránit zasmání. Koho to odsuzujete – mne? Za stížnost člověka, který je pro svou činnost vyšetřován parlamentní komisí a má být trestně stíhán? Opět se dostavil onen zvláštní pocit, který jsem zaznamenala poprvé před budovou břeclavského soudu: začíná lehkým mrazením na hřbetu rukou a pokračuje poodstoupením od vlastního těla. Vy mi chcete ublížit,

broučci? Skutečně? I kdybyste mne zabili, nemůže se vám to podařit. Protože to, co žiji ve svém těle, je jen zvláštní, náhražkový život. Život, ve kterém je vášeň, strach, úsilí, zaangażovanost něčím, co je jen – náhražkou. Předstíráním, absurdním divadelním kusem, čekáním na Godota na zahradní slavnosti, kde jsem to já, kdo rozhoduje o tom, kdy se opona zatáhne a hra skončí, kde jsem to já, kdo rozhoduje o tom, zda bude nějaká děkovačka. Přičemž na tom, jestli bude či ne, vůbec nezáleží.

Případ manželů P. v Břeclavi měl naprosto úhelný dopad na celý můj další život jak osobní, tak profesní. Já jsem se opravdu přestala bát. Ba můžeme říci, že jsem ztratila i pud sebezáchovy. Pokud někdy máte dojem, že se chovám jako blázen – ne, nejsem blázen. Já jsem jen ztratila schopnost se bát. Přestalo mi záležet na mně samotné. Jsem od té doby schopna snášet jakékoli příkoří, nenávist, podrazy, nadávky a vždy mi to je líto – kvůli těm, kteří se tohoto jednání dopouštějí. Protože oni si myslí, že žijí svůj skutečný život, že ta nenávist, kterou mne zahrnují, JE skutečný život – a já vím, jak hluboce se mýlí.

Přeji všem, které kdy potkám, všem, kteří čtou tuto moji knížku, aby se k pocitu, který se stal trvalou součástí mne samotné, nikdy nepropracovali. Protože dobře vím, že od tohoto pocitu je jen malý, zcela nepatrný krůček ke smrti. Ke smrti, které se nebojím.

13. Kočky

Právní postavení zvířete je věc velmi složitá a tato složitost – alespoň dle mého osobního názoru – vyplývá především z toho, že podle občanského zákoníku je zvíře věcí, zatímco

ve skutečnosti tomu tak evidentně není. Zvíře se může stát i předmětem obchodních vztahů, neboť může být zbožím nebo i výrobním nástrojem. Pakliže bych měla – a zákon mne k tomu nutí – pohlížet na zvíře jako na věc, pak vzdor neuvěřitelným obtížím, které z toho obvykle vyplynou, vítám ty aspekty právního vztahu, které evidentně prokáží, že zvíře věc není. Mám na mysli konkrétně jedno vypořádání společného jmění manželů, kdy se úhelným kamenem sporu a eventuální dohody o narovnání stala perská kočka.auta a vila ve velmi exkluzivní části Prahy byly zapomenuty. Ani smečka psů, rovněž to tak zvaných „věcí“ patřících do společného jmění manželů, nemohla Kočku vykompenzovat. Kočka byla alfa a omega, konečný důkaz o vině na rozpadu manželství. Jsouc vtělena do dohody o vypořádání společného jmění manželů za účelem dosažení rozvodu dohodou, stala se kočka příčinou ohrožení vážnosti soudu, který, nevěře svým vlastním očím, zíral se skleslou čelistí na dohodu upravující mimo jiné styk rozvádějících se manželů s Kočkou. „NESAHEJTE NA KOČKU!!!“, zaječeli oba právní zástupcové protistran, ve snaze zachránit pracně sestavenou dohodu i restaurovat vážnost chvíle. Osoba v taláru zvedla svůj nevěřící zrak k osazenstvu soudní síně, přitiskla sanici ke zbytku lebky, dohodu schválila a rozvod byl proveden. Někdy zvítězí pud sebezáchovy i u soudců.

Kočky jsou vůbec zajímavá stvoření, která zcela mění právní praxi. Kdo je s kočkami a kdo je proti kočkám se stalo „big issue“ jednoho léta, kdy mezi jistým kočičím útulkem a majitelkou nemovitosti, v níž kočky sídlily, došlo k neshodám, které by se daly velmi stručně přeložit do jediného slova, vyzývajícího k urgentnímu opuštění kočkám pronajatých prostor. Osmdesát koček ale není žádná legrace ani pro milovníky koček, ani pro jejich odpůrce. Osmdesát koček nelze přemístit jen tak ze dne na den z ničeho nic a odnikud

nikam. Osmdesát koček není osmdesát věcí tak, jak o tom hovoří občanský zákoník. Proto přišli ke slovu právníci a rozpoutala se přestřelka odpovídající svým právním zázemím pořádnému developerskému projektu. Jestli jsem do té doby nepoznala, co je to lobbying, tak od doby „koček“ už to vím velmi přesně. Vztahy vinoucí se až k nejvyšším, opravdu skoro až těm úplně nejvýše nejvyšším vládním místům. To byste koukali, kdo všechno je přítelem koček a kdo všechno byl pasován za nepřítele koček. Soukromá média proti veřejnoprávním, kočičí zájmy proti materialistickým ziskuchtivým pudům. Vypadalo to hůř než uprostřed volební kampaně. Ovšem pro mne tato bitva přinesla nevídaný bonus. Všichni přátelé koček totiž MILUJÍ svoji advokátku. Tedy mě. Byla jsem obdivována, zbožňována a ach, paní doktorko, pro Vás cokoliv... Z příčiny koček jsem se celé léto vyhřívala v paprscích LIDSKÉ přízně.

Kočky by se vůbec mělo dát státní vyznamenání za zlepšování lidských vztahů, o čemž svědčí i následující story. I v jednom dalším případě byla neřešitelným problémem rozdělení SJM kočka, tentokrát bengálská, což je zvíře, které lze také pořídit bratru za pakatel nějakých tisíc dolarů. Rozvádějící se manželé se dohodli, že aby vypořádání proběhlo spravedlivě, pořídí si spolu ještě kotátka, která budou následně v rámci dělení SJM mezi ně rozdělena. Pokud se ke mně čas od času dostane nějaké info o stavu bengálských koček (protože kdo by se zajímal o lidi, kočky jsou přednější), soudím, že dotyčná rozvádějící se dvojice je pospolu již minimálně desátý vrh a došlo už i na množení vnoučátek původní Kočky.

Tak schválně: kdo z vás si troufne říct, že je kočka pro kočku...

14. Láska je láska

S těmi dvěma jsem se potkala náhodou. Začátkem 90. let jsme v našem domě založili družstvo a vyvstala potřeba, že by to měl někdo účtovat. Pomocí Zuzany, která čerstvě privatizovala krámek s večerkou, centrem života v naší poklidné čtvrti, jsem se dostala ke dvěma usměvavým chlapcům, kteří měli účetní pidifirmu a posléze též správu nemovitostí. Byli milí, pracovití – a uměli účtovat. Nic nevadilo, že byli homosexuálové! Účtovali rozhodně o moc lépe než spousta firem, se kterými jsem na tomto poli spolupracovala v letech následujících. Bydleli za rohem, a tak jsme se stýkali pracovní a občas jsme spolu zašli na pivo do místní putyky. To ovšem ještě předtím, než se z těchto hospod s ohledem na jejich lokaci v centru Prahy staly „Irish pubs“ s trojnásobnou cenou za pivo, než je u obyčejných českých výčepů.

V rámci tohoto společného pití piva a debatami nad peněžními deníky a pokladními knihami jsem se dozvěděla opravdu ledasco o problematice LGBT. Následek tohoto našeho kamarádství byl téměř přímo historii přepisující. V rámci svého kratičkého politického angažmá v letech 1990 – 1992, jsem totiž, coby poslankyně Federálního shromáždění, vystoupila s pozměňovacím návrhem zákona, kterým byla přijata Listina základních práv a svobod. V článku 3 Listiny je uvedeno, že „*Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství nebo sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.*“ A já jsem navrhla, aby v tom výčtu atributů ještě přibýlo „bez ohledu na sexuální orientaci“.

V sále Federálního shromáždění to v tu chvíli vypadalo, jako kdyby na řečništi vybuchla atomová bomba. Zejména to však

vypadalo na rozpuštění česko-slovenské federace faktickou cestou. Slovenští poslanci se totiž jako jeden muž stali horkými adepty na poskytnutí první pomoci při koronární příhodě a hrozilo, že seznamy náhradníků poslanců jednotlivých politických stran nebudou stačit... Naštěstí před hromadnými úmrtími naše slovenské kolegy zachránilo jejich vědomí společenské zodpovědnosti, totiž nutnost hlasovat proti mému návrhu, kterýžto tím pádem neprošel. Následkem svého vystoupení jsem byla po nějakou dobu slavná v naší čtyřprocentní komunitě, což mi ovšem přineslo pár perných chviliek, způsobených skutečně srdceryvnými vyznáními lásky několika velmi atraktivních dívek. Inu, láska je láska...

A jak to všechno dopadlo? Ti dva se po více než deseti letech rozešli – ještě dříve, než bylo uzákoněno registrované partnerství – a mně, coby kamarádce jich obou, připadla skvělá role jim ten „rozvod“ odpískat, včetně rozdělení „společného jmění manželů“.

Ach jo. Láska – neláska: ať jsou lidé jakéhokoliv pohlaví a jakéhokoliv příbuzenského vztahu, když se nejsou schopni rozumně domluvit, je to vždycky na draka.

15. Znásilněná

Jsem daleka toho podceňovat domácí násilí a říkat, že nic takového není. Je. A je to hnusné. Nemohu však zavírat oči před tím, že existuje i řada případů, kdy to s tím znásilněním bylo asi jaksi jinak. K těmto tak zvaným domácím znásilněním dochází obvykle v jistém rozvodovém stádiu, kdy jsou již obě strany tak říkajíc smířeny s rozvodem a začne jít

jen a pouze o peníze. Platidel, kterými se dá trestní oznámení o znásilnění odvrátit, jsem už zažila spoustu.

Kupodivu jedním z velmi obvyklých je nová kuchyňská linka. Ovšem pozor – žádný sektor. Za takové znásilnění to musí být kuchyňská linka alespoň s vestavěnými spotřebiči značky Miele, jinak to bude obvinění za znásilnění s týráním a sado-maso prvky.

Ke znásilnění, na které vzpomínám s obzvláštní pachutí v ústech, došlo v rodinném voze Toyota Land Cruiser poté, co oba aktéři rukou společnou a nerozdílnou uklidili dvě dětské sedačky, nacházející se na zadním sedadle, do prostoru kufru. Milostivá paní si to ale potom na tom zadním sedadle jaksi rozmyslela a tvrdila, že jí bylo chotěm, který s rozvodem naprosto nebyl smířen a hodlal to dokázat, bráněno ve vystoupení z vozu, a to tím, že byly zamáčknuté tak zvané čudlíky. Následně mělo dojít ke znásilnění.

V rámci vyšetřování byla provedena rekonstrukce trestného činu, při které oba aktéři znázorňovali různé vzájemné polohy, a bylo dokumentováno, zda oznamovatelka trestného činu mohla či nemohla na čudlíky ve dveřích auta dosáhnout. Došlo ke chtěnému i nechtěnému osahávání nejrůznějších čudlíků – biologických i technických – a i zkušení policejní vyšetřovatelé se rděli. Když kriminalisté dospěli k závěru, že dotyčná sice na autočudlíky dosáhnout mohla, ale v autě byla dětská pojistka, o kterémžto dalším čudlíku nelze s určitostí říci, zda byl či nebyl zaklapnut, došlo na platby. Protože pan choť byl zaměstnancem bankovního sektoru, a to v pozici nikoliv na přepážce, odpovídaly tomu i výše plateb: tentokrát to byl kuň pro milostivou paní a platba za jeho pětileté ustájení předem. Někdy mi je policistů skutečně líto.

16. Manažerská

Byl jednou jeden pan hypermanažer a ten hypermanažoval veřejné a vládní vztahy jisté obrovské firmy. Manažovat takové vztahy, to není jen tak. To musíte na to mít různá školení, výcviky a též team-buildingy. To je obzvláště oblíbená forma týrání vysoké manažerské zvěře, kdy jsou více či méně oplácení jedinci zdravé bílo-zelené barvy, vlastníci oblečení systemizované pouze do klimatizovaných místností, maximálně s přechodem do klimatizovaných garáží, vyhnání na čerstvý vzduch. Na team-buildinzích jsou tyto kancelářské odrůdy homo sapiens nuceny slaňovat po skalách, běhat po lese dle fáborkových značek a se svým týmem mají překonávat různé překážky, aby, až dojde na boj s konkurencí, se na svůj tým uměli spolehnout – a on na něj – tak, aby protistranu rukou společnou a nerozdílnou rozmetali na kusy. Protože konkurence obvykle absolvuje též team-building, někdy dokonce pořádané i stejnou agenturou, výsledky těchto akcí mi unikají, ale budiž: už jsem se smířila s tím, že nemusím rozumět všemu.

Jednou se takový superhypermanažer dostavil do mojí kanceláře a sdělil mi, že svojí nastávající bývalé ženě nedá nic. Zato chce dítě do vlastní péče. Předně jsem mu nalila do hlavy, že tyto dvě položky – totiž dítě a prachy – spolu nemají nic společného. Příště na mě přišel s powerpointovou prezentací, obsahující popis vývoje manželství a s excelovými tabulkami, které ovšem samy na popisky nestačily, takže jejich jednotlivá políčka se ještě rozklikávala do pomocných doprovodných bublin. Z toho jsem pochopila, že pán je inženýr, a to z poddruhu „zásadový český inženýr“ a že mne čeká těžká robotka.

Kupodivu to nakonec nebylo tak zlé.

Zasáhlo totiž to, čemu říkám „ruka vývoje“.

Jednou se pan hypersupering dostavil v ještě pobledlejšímu stavu, než odpovídalo jeho obvyklé vzduchotechnikou ošlehané tváři a sdělil mi, že své ženě jednu fláknul a co že má dělat. Že prý kecala strašné nesmysly a on se neudržel.

Protože od posledního teambuildingu, který jej přinutil poněkud shodit, už přece jen uplynula trochu delší doba a on zase přibral, takže váha se mohla na napadení projevit velmi negativně, zeptala jsem se, zda je dotyčná v pořádku. Prý jo, jen má oteklou pusku a jsou na ní vidět otištěné fialové prsty. Bože Kriste všemohoucí. Tomu tedy já neříkám v pořádku. „A prosím vás, můžete mi říci, to jste při posledním jednání s legislativní radou vlády místopředsedovi vlády taky jednu fláknul za ty blbiny, kterými vás tam cpal?“ vyjela jsem na útočníka, protože jsem se zase neudržela já. Pan hypersupering na mne vytřeštil oči a co prý to má s tím společného. No, jste přece proškolený v komunikaci, ne? Tak jestliže umíte vymediovat s vládou kde co, můžete mi logicky vysvětlit, jak to, že nejste schopni normálně zvládnout jednu babu, i když je objektivně vzato hysterická??? Třeštil na mne oči i nadále a vysvětlit to nedovedl. Prý jej to nenapadlo. Že pány manažery nenapadne použít svoje soft skills, kterých se pracně dobrali na poli profesionálním, na poli osobním, s tím se potkávám takřka dennodenně. Udělala jsem si z toho takovou soukromou anketku a postupně se manažerských jedinců ptám, proč že vědomosti o vyjednávání s odbory nejsou schopni uplatnit při vyjednávání s vlastní ženou. Ono je to nenapadne, zní odpověď. Oni se totiž chtějí doma uvolnit, sundat tu propocenou košilkou od Hugo Bosse a být tak zvaně „normální“. Tedy mlátit své ženy? Opět bez odpovědi. Aha, tak jinak: a prosím vás, příborem jíte jenom v restauraci a doma žerete rukama? V tomto okamžiku manažerům

od úrovně členů správních rad nadnárodních korporací obvykle začíná docházet, o čem to vlastně mluvím. Jestliže to CEO společnosti pochopí hned na první schůzce se mnou, je to důkaz, že dotyčná firma vybrala svého vedoucího dobře a mohu jí na to dát lepší potvrzení než ty nejdražší headhunterské organizace.

Takže bych si na tomto místě dovolila požádat pány manažery: Pamatujte prosím na to, že naprostá většina problémů, které řešíte se svými ženami, jsou systémově na stejné úrovni jako problémy, jako řešíte se svou asistentkou mezi dveřmi, cloumají navíc v každé ruce jedním telefonem. Pakliže nepochopíte, že věci jsou řešitelné v zásadě velmi snadno, pokud komunikujete tak, jak jste zvyklí v práci, čekají vás doma věci, které dobře znáte právě z práce: jednostranné odstoupení od kolektivní smlouvy, tedy, rozuměno správně, podání návrhu na rozvod manželkou. Váš podnik bude zavřen a opuštěn, výrobní haly zpustnou, zaměstnanci budou požadovat náhradu škody, ušlý zisk, nevyplacené mzdy a placení hypoték. Znalecké posudky z oboru psychologie se do excelových tabulek nevlezou. Tak prosím, skutečně **PROSÍM**, zapojte, pánové, svoje soft skills: fakt se vám to vyplatí.

No a na závěr, jak to dopadlo s panem hyper super. Kupodivu pochopil, že i žena je člověk. Byla z toho střídavá péče a předmět sporu si to moc pochvaloval, včetně otcovy nové slečny: „Ještě by si mohla někoho najít máma,“ pravilo dítě lstivě, „to by pak bylo nikoliv troje, ale čtvero kapesné měsíčně“. Inu, manažerský potomek...

17. Occamova břitva s bradavkami

Occamova břitva není nástroj na uřezávání bradavek, jak by se mohlo z nadpisu zdát, ale matematický postup řešení problému. Jmenuje se podle mnicha, zabývajícího se logikou, Williama z Ockhamu, který žil ve 13 století. Má řadu matematických interpretací, které obvykle hovoří něco v tom smyslu, že „*Množství (důvodů, příčin) se nemá zmnožovat, není-li to nezbytné*“. Já jsem dospěla jejímu právníckému předefinování do tohoto znění: „Správná je vždy ta nejdebilnější, nejprimitivnější varianta odpovědi, povětšinou ta, která vás napadne jako první...“

Podle mého neochvějného názoru totiž svět není řízen ani Bildengerbem, ani zednářským či templářským spiknutím, ba ani Protokoly Sionských mudrců. Všesjednocujícím faktorem, podle kterého běží svět, je lidská blbost a lenost. Tyto dvě „kvality“ zdůvodní asi tak 90 % událostí ve vašem okolí a ve vašem životě...

Proto jsem také zaujala velmi rozpačité stanovisko k sáhodlouhému vykládání své přítelkyně o jiné její přítelkyni, v jejímž centru bylo olizování bradavek.

To totiž bylo takto: pan otec byl poměrně velmi free, tak říkajíc umělec. Paní matka byla poněkud méně free, což se vyznačovalo pro free muže nepochopitelnými požadavky jako třeba že dítě má chodit spát v rozumnou dobu a má se stravovat přiměřeným způsobem, což ovšem dle matky byla dětská dušená šunka s bramborovou kaší a dle otce menu jazzového klubu, ve kterém se právě s dítětem nacházel. Logicky docházelo tedy ke značným neshodám, vyústivších v nezvratné přesvědčení matky, že otec je magor. „Představ si,“ lkala mi přítelkyně názor matky plně sdílející, „co ten

magor provedl. Jeli s malou, tehdy čtyřletou dcerou na návštěvu k jeho matce, což obnášelo zhruba sto kilometrů, a deset kiláků před cílem začala malá vřískat, že chce k mamince... co myslíš, že ten magor udělal?“ „Inu, to je jasné,“ opáčila jsem: „otočil to a odvezl dítě zpět k matce“. „Jak to víš?“ upadla přítelkyně do šoku. Nezbylo než podat kompletní překlad jednání z mužské logiky do ženské: „Podívej se, kdybychom s tím dítětem jely ty nebo já, tak hned zastavíme, jdeme se s dítětem projít, i kdyby to mělo být po oraništi pole vedle auta a vrácení se do vozu by znamenalo přinést si půl toho pole na botičkách s sebou, a dítěti bychom vysvětlily, že maminka se na ně určitě moc těší, ale teď se na ně taky těší babička, která už tááááámhle za kopcem na ni mává, koukej, a její domeček už vystrkuje komínek, který už se na ni těší taky. Pojd'me se honem podívat, jak ten komínek mává na naše autíčko, které už vrtí kolečkem, protože chce honem honem do teplé garáže k babičce!!! Mně i tobě by bylo totiž úplně jasné, že dítě ve skutečnosti říká, že je mu ta cesta už strašně dlouhá, že už nevydrží sedět a taky má možná žízeň a hlad, což nedovede ani pojmenovat. Proto také zkušené matky nevychází z bytu bez sušenky, ani když jdou s ratolestí vynést smetí do popelnice. Protože ale za volantem seděl MUŽ, tak přání dítěte, navíc ŽENY, pochopitelně vzal DOSLOVA a jiná interpretace jej vůbec nenapadla. Kdo si myslíš, drahoušku,“ pokračovala jsem v lekci mužsko-ženštiny stále rozpačitější kamarádce, „tedy kdo si myslíš, že vynalezl smlouvy a zejména jejich preambule: ženské? Ani omylem!!! Ty přece nemají problém s vysvětlením co je co, i když ve skutečnosti to vypadá nějak úplně jinak! Jsou to pánové, kteří potřebují tak zvaně definovat, co to je „den doručení nabídky ke koupi“, případně kdo je „strana zavazující se“ a „strana zavázaná“.“

Přítelkyně byla po tomto mém výkladu ve svém hodnocení dotyčného coby magora už docela nahlodána, leč nehodlala se vzdát dobytých pozic tak snadno: „No a představ si, co se tam stalo: ten pitomec má mladou kočku, jemu je pětapadesát, kňourovi starýmu, a sám má pětadvacítku – a té, představ si, malá olizovala prsní bradavky, to je jasný sexuální zneužití dítěte! A víš co, představ si, že policajti to odložili, že to není trestný!!!“

Tříkrát jsem polkla, protože začalo být zřejmé, že došlo na hard core rodinného práva, totiž na sex. Je zvláštní, s jakou vehemencí se soudci, psychologové, psychiatři, sociální pracovníci a vůbec celý ten rozvodový business snaží zastřít pravou podstatu toho, okolo čeho se rodinné právo točí. Tím totiž je, marná sláva, sex. Kdo, kde, s kým, jak a kolik dětí z toho.... Aplikovala jsem Occamovu břitvu, pokusila se shrnout fakta a najít to nejjednodušší a nejbhubvdornější řešení. Dívence bylo v tomto případě šest, kočce bylo pětadvacet, bylo parné léto. Vznesla jsem dotaz, zda tatínek u toho masturboval, což přítelku očividně zaskočilo. Nevěděla. „Ale stejně – to není o masturbaci, to je o bradavkách!“, trvala na svém.

V následujícím dvouhodinovém rozhovoru jsem se ji snažila přesvědčit o tom, že událost může mít i zcela jinou, daleko blbuvzdornější interpretaci. Tatínek je free. Jeho kočka je pravděpodobně taky free. Sama děti nemá, a tak si svoji budoucí mateřskou roli včetně přípravy na kojení odzkoušela na nevlastní skorodceři. Jasně že jednání z kulturního hlediska to asi není vhodné, ale z hlediska etologie – tedy nauky o chování zvířat – to je pochopitelné. Konec konců, o první narozené gorilí mládě Moju se v pražské Zoo taky daleko více než její matka Kijivu starala jiná samice, Kamba. Ta poté, co sama ztratila své vlastní mládě, kojila usilovně jak Moju, tak

i jejího mladšího gorilího bratříčka. Přítelkyně upadala do stále větších rozpaků, evidentně se mi ji nepodařilo přesvědčit, že chování, které je z kulturního hlediska nevhodné, je možno velmi jednoduše vysvětlit biologicky, a to nikoliv sexuálním zneužíváním. Obávám se, že se mi následně nepodařilo o této mé variantě výkladu událostí přesvědčit ani maminku dítěte, se kterou jsem se posléze rovněž potkala.

Nedá se tudíž nic dělat a „případem“ se začne zabývat tým soudních znalců, psychiatrů i psychologů. Přitom podle mého názoru stačilo jediné: aby si paní soudkyně všechny zúčastněné pozvala, mladou sprdla za nevhodné chování, otci vřele doporučila, aby sestoupil ze svých uměleckých výšin na pevnou zem a matce doporučila aspirin, panáka a ubezpečila ji, že i když jsou lidé různí, tak 95 % z nich skutečně nejsou psychopati. Protože se však případ dostal do rukou mojí „oblíbené“ soudkyně, pravidelně se zaštiťující zbabělým právním formalismem, celá záležitost se táhne už dobré dva roky. Čímž pádem je nejpravděpodobnější ta varianta, že free kočka, free tatínek, paní matka a její choť, skončí společně v některém fajne vybaveném pavilonu místního pražského blázince. V rámci terapie bych doporučovala společnou procházku z dotyčného psychiatrického zařízení do ZOO, přes botanickou zahradu to je kousek, a návštěvu gorilího pavilonu. Do volného výběhu ke gorilám bych pak doporučovala zavřít paní soudkyni, aby se přiučila nějakým dovednostem o sociálním chování samic a samců ve skupině. Pro její další praxi soudce, pověřeného vyřizováním rodinné agendy, by to byl určitě větší přínos než její dosavadní interpretace práva.

18. Pohádka o zajíci a vlkovi

Dlouhá léta jsem přemýšlela, jak to je s těmi „překvapivými rozhodnutími soudu“. Jak to, že se v rozhodně nemalé části případu stává, že já i advokát protistrany vylezeme ze soudní síně a vypadáme jako dva retardovaní tvorové, kteří právě prošli elektrošoky a skotskými stříky zároveň? Je totiž docela dost velké množství případů, kdy soud jedné ze stran sice vyhoví, ale z důvodů zcela jiných, než soudu předložila jedna či druhá strana. Výsledkem pak bývají společné konference na chodbě, kdy se s advokátem protistrany domlouváme, jak to proboha vysvětlíme oběma svým klientům.

Jak to je ve skutečnosti jsem pochopila až díky své dceři. Když jí bylo asi šest, několikrát selhalo hlídání a já jsem ji prostě musela vzít na soud s sebou. Dítě bylo poučeno, jak se chovat, způsobně sedělo v lavici pro veřejnost a koukalo, jak maminka pracuje. Když bylo dítětu sedm, v polovině první třídy napsalo pohádku. Zde prosím je v doslovném znění:

Tak je tu pohádka o zajíci a vlkovi

Byl jednou jeden zajíc a ten Bidlel v lese ale Jednou se rozhodnul že už nebude Bidlet v lese a prezt'ehovaval se K Jednomu sedlákovu a tomu vlk ukradl kozu (.)

celou noc hodoval (.)

přišel zanim zajíc a povídá chceš sy vidělat 30 tvrdich (?)

ano

tak pojd' Budeš u soudu volat já jsem ukradnul sousedovi kozu. Tak šel před soud a tam dostal 30 tvrdých holí a řval (:) ***já jsem to nebyl***

a nakonec se všichni zbláznili všichni šli ven a soudce skočil oknem

a zazvonil zvonec a pohádka je konec

Všimněte si prosím, že spor začíná jako občanskoprávní, je tak vnímán oběma stranami, přičemž vlk přichází v postavení svědka. V průběhu řízení se spor civilní mění ve spor trestněprávní, přičemž ze svědka ve věci civilní se stává obžalovaný, respektive pravomocně odsouzený, ve věci trestní. K exekuci dojde před vynesemím rozsudku. Na můj dotaz, proč proboha soudce vyskočil z okna, následovala odpověď sedmiletého dítěte takto: „no protože nevěděl, komu má věřit, tak nevěděl, jak to má soudit, tak raději vyskočil z okna“.

Řekla bych, že trefnější popis právní praxe našich soudů jsem od té doby nečetla – a to jsem se proškobrtala Ph.D. studii v právní teorii a právních textů, včetně výkladů famózního a hyperpsavého soudce vrchního soudu v Chicagu, který se vyjadřuje úplně ke všemu, jistého Posnera, jsem přečetla mraky... Není nad to se zeptat nevinného dítěte.

19. Styk za styk

Její krása nebyla z těch, kdy sněhobílou laní šíjí halí závoj vlasů v barvě severského slunce. Patřila k těm nemnohým ženám, jejichž vlas zbarvil Ódin leskem havraních křídel. Seděla naproti mně a já jsem měla neodolatelné nutkání se jí dotknout. Nejlépe rty. Nejlépe kdekoliv. Nikdy jsem nic takového nezažila, nepocítila a připadala jsem si jako blázen. Blázen však byla ona. Diagnostikovaný. Stala se jím po několika letech úspěšného manželství s úspěšným manažerem. A právě proto, že se zbláznila, dítě bylo po rozvodu u tatínka. Když účinek antidepresiv poněkud pominul, chtěla dítě alespoň vidět. Nic proti tomu. Alespoň občas. Nic proti tomu.

Stačilo si pro dítě k otci přijít. Nic proti tomu. V přesně stanovenou dobu. Nic proti tomu. Pak v bytě setrvat. Možná něco proti tomu, ale o co jde? O to, že podmínkou bylo ho krásně vykouřit a následně nastavit a podržet. Rozuměj: styk za styk. „Když já ho už nechci kouřit,“ řekla a její šedé oči se propadaly do lebky jako Malström do nejtemnějších hlubin Severského moře. I já jsem pocítila, že zasedačka je plná slané studené vody, že mi vniká do nozder, uší, buší mi do hlavy roztráštěnými stěžni dávných korábů a potápějícím se Nautilem. Její strach byl bezmezný. Můj taky. Jediný, kdo se evidentně bál ještě víc než my dvě, byl otec jejího dítěte. Že by to jako mohlo prasknout, že setkávání matky a dítěte podmiňoval sexem matky s ním. Dohoda o úpravě poměrů k nezletilému dítěti byla tak korektní, že jsi soud bez problémů schválil.

To ale nebyl konec toho příběhu, tím méně šťastný konec příběhu. Ke konci, když už nešťastnému, tak alespoň spravedlivému, jej chtěla přivést jiná žena, které patří můj vřelý dík. Nebyla nijak zvlášť krásná. Byla obtloustlejší, s barvou vlasů, které by si nikdo nevšimnul. Vlastně vůbec nevím, jak vypadala. Pamatuji si jen její vřelý a účastný hlas. Může mít policistka vřelý a účastný hlas? Evidentně může. „Tak jsem se dívala na ten útisk a sexuální nátlak, ale já si myslím, že nejvíc sedí tohle – poslouchejte: *„Kdo jiného násilím nebo pohnutkou násilím nebo pohnutkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku....“* Přece to, že jste se jinak s dítětem nemohla stýkat, je závažná a těžká újma, ne? To je § 185 Trestního zákona, znásilnění... můžeme začít protokolovat? Moje klientka seděla v policejní kanceláři bez hlesu a hlavou naznačila nesouhlas. Její původní oznámení trestného činu útisku na jejího bývalého manžela zůstalo nevyšetřeno. Na některé věci prostě už síly nezbydou. A dokonce i policie to pochopí.

20. Stan

Existuje jistá soudkyně u jistého prvoinstančního soudu, která, jsouc oděna do taláru, nabývá tvaru stanu. Příčinou tohoto tvaru je obvod jejího pasu, který značně převyšuje obvod ramen, ovšem poté zase ustupuje až k útlým kotníkům, takže plachtoví, ve kterém je zahalena, když by snad někdy vstala, by se od pasu dolů okolo ní volně komíhalo. Jednou jsem tento úkaz skutečně zahlédla a dělalo to na mne dojem jako u historických tureckých stanů, jak měly okolo takové ty baldachýnky, větrem povlávající.

Avšak kromě širokých beder má paní soudkyně také širokou duši, které je při souzení opatrovnických věcí třeba. Mám ji vlastně velmi ráda a jedině, co jí trochu vyčítám je, že se poněkud nesrovnaná se svou... stanovitostí.

Proto mi bylo úplně jasné, že s mojí novou klientkou bychom mohly mít u dotyčné potíže. Mladá maminka si uhnala problém. V nestřežené chvíli se její dvouleté dítě rozhodlo prozkoumat veškeré uzávěry sanitárních čisticích prostředků, u prostředku na mytí WC statečně překonalo bezpečnostní uzávěr a docela se poleptalo. Soud měl rozhodovat o tom, zda matka je či není schopna své dítě uhlídat a zda tedy jí mají či nemají být omezena rodičovská práva. U vědomí skutečnosti, že absolutně neposedný potomek by byl pohromou pro jakýkoliv ústav náhradní rodinné péče, kde je daleko více čisticích prostředků a ještě daleko více daleko roztodivnějších a prozkoumáníhodnějších věcí, trvaly jsme na tom, že dítě má zůstat s matkou. „Poslouchejte, ale musíte si na sebe vzít něco úplně, ale úplně nenápadného, nejlépe hnědého, jasné?“ nabádala jsem klientku, protože její míry jsem zkušeným a

poněkud závistivým okem odhadla na 100 – 60 – 90. Ne, tohle by u „stanu“ neprošlo.

Klientka radostně přisvědčila, že jako jasně, hnědá půjde, a druhý den se skutečně v hnědé, s nenápadným tmavozeleným proužkem také dostavila. Bohužel ta hnědá se nacházela na naprosto upnuté kalhotové kombinéze bez rukávů, se zipem vpředu, aby bylo eventuálně všem hned jasné, kudy se do ní dostat. Co z ní vypadne, když se za zip zatáhne, bylo jasné taky. Tenké zelené proužky pěkně probíhaly po celé postavě, pouze v rozkroku se – po dobrém krejčovském zvyku – pěkně spojovaly a vyvábily ten příslušný obrazec, který tak proužky v tom místě vytvářejí.

Byla jsem na mrtvici.

Celých deset minut trvalo, než jsem odvlekla nebožačku, splnivší přesně (teda skoro, že...) moje instrukce do nejbližšího second handu a navlékla na ni něco absolutně beztvarého, splňujícího kritéria „chudě, leč čistě oblečen“. Soud jsme ustály a původní oděv jsem vydala až před soudní budovou. Sekáčskou akvizici si klientka ponechala pro případ odvolacího řízení a na výstrahu, jak skončí, jestli se nebude o dítě řádně starat. (Zdá se, že to zabralo, k dalšímu soudu nedošlo).

Na tuto v podstatě veselou příhodu jsem si vzpomněla o řadu let později, když již stanová látka nedosahovala k útlým kotníčkům soudkyně, ale k pěkně boubelatým lýtkům, neboť pas opět poněkud více rozprostřel své teritorium a tím pádem talár chytl „vysokou vodu“ tak o deset centů výše, než při našem dřívějším setkání. „Tak co máte?“ dotázala se soudkyně a otec dalšího dvouletého dítěte, žádající střídavou péči, začal soudkyni vysvětlovat, že on, coby vrcholový manažer, zajistí, aby dítě mohlo v době jeho pracovního vytížení pobývat

v celodenních jeslích jeho podniku, případně s ním bude chůva. „Aha,“ ozvalo se od stanu, „já jsem se doposud domnívala, že mám rozhodovat o svěření do péče rodičů v místě příslušnosti mého soudu a teď vidím, že mám vlastně rozhodnout o svěření dítěte třetím osobám mimo svůj obvod. Tak víte co? A VEN!!!“ Tatínek se svým advokátem si pomalu nestačili ani sebrat saky paky z lavic a vylétli jak papíroví čerti. Já, u vědomí, že když se stan pohne, lze se nadít naprosto čehokoliv, jsem se důstojně zvedla, ještě důstojněji jsem pokynula své klientce k odchodu, odolala jsem nutkavé chuti poděkovat soudkyni za její rozhodnutí oslovením „vaše blahorodí“ a co nejdůstojněji jsme opustily jednací místnost. Z čehož plyne ponaučení, že k základním advokátním dovednostem též patří znalost osobnosti soudce, a to i v těch aspektech, které se zdají být naprosto právně nepodstatné. Jo – a taky je dobré se opravdu pečlivě předem domluvit, co má mít klient na sobě. A v každém případě, přátelé, radím důtklivě: zlato a značkové ohozy do soudní síně opravdu nepatří. Rozptyluje to pozornost, víme?

21. To zvláštní jméno Haroyan

Žili byli dva bratři. Bylo jim kolem dvaceti, byla to ušátka ušatý tak jako všichni kluci toho věku. Čímž ovšem veškerá podobnost s koloušky končila.

Bratři Haroyanové byli Arméni, křesťani – členové arménské církve, a žili v hlavním městě Iráku, Bagdádu. Zde dle svého vlastního vyjádření hráli po fajnových klubech, hojně navštěvovaných důstojnickou elitou, bigboš. Samozřejmě nebyli to jediní Haroyanové v Bagdádu, bylo jich tam podstatně více. Celá familie! Problémeček byl, že jeden jejich strýček se zapletl způsobem, který mi je sice znám, avšak

který je krajně nevhodný k publikaci, s jistým Saddámem Husseinem, který zrovinka v té době seděl na svém Baasovském trůnu a nevypadalo to, že kdy z něho slítne. (Mimochodem: mluvím o roku 1999). No a ten strýček jednoho dne dospěl k závěru, že už toho je tak právě přes čáru a zavelel klanu k rozchodu. Kamkoliv, kde není Saddám Hussain, kde není strana Baas a kde nejsou, pokud možno, muslimové. A tak se stalo, že cestami krajně křivolakými se jeho dva jeho synovci ocitli v Bělé pod Bezdězem v táboře žadatelů o azyl v ČR.

A ten azyl v první instanci nedostali, i odvolali se a zasedla slavná Rozkladová komis Ministra vnitra ČR v azylovém řízení, aby panu ministrovi dala doporučení, co s nimi. Komis se scházela každý pátek na místě zvaném „Údolí dutých hlav“, tedy v Policejní akademii v Praze – Modřanech. (Prosím nezaměňovat s areálem Vyšší policejní školy a střední policejní školy ministerstva vnitra v Praze – Hodkovičkách, které se tak taky občas říkalo.) Kromě policejní akademie se v budovách nacházel i odbor MV pro uprchlíky, pravděpodobně proto, aby akademická obec policejní měla k praxi blíže. Nu a členem této rozkladové komise jsem byla i já. Stalo se tak nedopatřením Božím, kdy z České advokátní komory neměl nikdo zájem býti vyslán do tohoto bohulibého sboru a páchat týden co týden rozhodovací činnost o uprchlících a to za odměnu, rovnající se tak půlhodinovému palmáre začínajícího advokáta. Až se pochopitelně přihlásila lidumilná Samková a krize v ČAKu byla taková, že dokonce i JUDr. Klouza, tehdejší tajemník, si oddechl a bez problémů mne jmenoval. Kdo samozřejmě od první chvíle tušil, že se mnou budou komplikace, byl PhDr. Tomáš Haišman, tehdejší a ještě stále i nynější ředitel odboru pro uprchlíky a integraci cizinců. S tím jsem se totiž znala ještě z doby, kdy pracoval

v Etnografickém ústavu a zabýval se romským folklórem. Takže jsme oba velmi dobře věděli, co je ten druhý zač.

Tomášovy nejhorší obavy se naplnily právě ve věci bratrů Haroyanových. Komise totiž zkoumala, zkoumala a zkoumala... a vyzkoumala, že ve smyslu zákona o uprchlících bratrům Haroyanovým má být azyl udělen. Šest členů komise, z toho šest právníků, se jednoznačně shodlo na tom, že nikoliv jen jeden důvod, leč dokonce více důvodů souběžně svědčí proto, aby bratři Haroyanové obohatili náš multikulturní tavící kotelní a začali hrát arménský bigboš s arabským popíkem i v českých barech a knajpách.

O to větší bylo překvapení, když od ministra vnitra, pana PhDr. Václava Grulichy, přišlo zamítavé rozhodnutí: Prostě Haroyani v ČR azyl nedostanou. No, nedostanou. Tečka. Co s tím budeme dělat? Ptala jsem se kolegů při nadcházející schůzce. Samozřejmě nikdo nic. I sedla jsem a napsala jsem dopis, adresovaný JUDr. Karlu Čermákovi, tehdejšímu předsedovi České advokátní komory s žádostí o instrukci, co mám dělat, neboť:

„...jelikož jsem s případem podrobně seznámena, mohu s plnou zodpovědností a se znalostí věcí prohlásit, že uvedeným jednáním p. ministr porušil jak vnitrostátní tak mezinárodní závazky ČR a náš právní řád. Jelikož rozhodnutí ministra vnitra ve svém odůvodnění pochopitelně neobsahuje důvody pro přiznání statusu uprchlíka, které vypracovala ve svém doporučení Rozkladová komise, je výsledek takový, že z rozhodnutí ministra lze anticipovat totožné – tedy zamítavé – stanovisko Komise. Tímto postupem ministra vnitra dochází nejen k naprostému znehodnocení činnosti Rozkladové komise, ale ve své podstatě i k jejímu zneužívání, a to včetně zneužívání České advokátní komory. Tato situace je v přímém rozporu s mými etickými zásadami a domnívám se, že je

v přímém rozporu i se zájmy České advokátní komory, která se tímto v podstatě nedobrovolně propůjčila k odůvodňování vydávání nezákonných rozhodnutí...“

Dopis jsem napsala 21. 7., dala na vědomí ministrovi vnitra a ejhle, dopisem již jen o dva dny později, z 23. 7., jsem byla z komise odvolána. Protože se však dopis ke mně dostal až o týden později, měla jsem možnost toho tříadvacátého ještě o svém kroku informovat kolegy. Všichni mlčeli jak zařezaní, jenom předsedovi komise splynul ze rtů tichý povzdech: „Jste blázen. Doopravdy blázen...“

Což je samozřejmě pravda. Já jsem odvolaný blázen, kterému tajemník ČAKu JUDr. Klouza v podstatě napsal, že se o pověst ČAKu nemám co starat, že to je jen a jenom moje soukromá záležitost, ty „etické principy“. Jo to pan předseda rozkladové komise, to je jiný kádr. Já jsem blázen – a on je... právě nyní soudcem Ústavního soudu...

P.S. Moje působení v Rozkladové komisi MV mělo ještě jednu dohru, a to v roce 2014. V Českém rozhlasu jsem byla dne 30. 1. 2014 hostem pořadu „Dvacet minut Radiožurnálu“, s Martinem Veselovským. Pan Veselovský mne pěkně dusil a dělal ze mě rasistu, nacistu, xenofoba islamofoba, protože jsem razila jasný názor, že Evropská unie nemá přijímat uprchlíky ze severní Afriky a má je všechny vracet. Zároveň jsem poukázala na svoje zkušenosti z Rozkladové komise MV pro udělování azylu a na to, že mezi uprchlíky – žadateli o azyl na straně jedné a masovými nájezdy mladých mužů, připlouvajících po stovkách či tisících do zemí Evropské Unie, je nebetyčný rozdíl. Dnes už ten názor značně zdomácněl, ale tenkrát to vypadalo, že nedojdu z rozhlasu domů živa. Kromě toho si mě vzalo do úst uskupení „Demagog“, což je skupinka dalších koloušků okolo Fakulty sociálních studií Masarykovy

Univerzity v Brně, kteří hlídají, zda ten který politik mluví či nemluví pravdu. A v daném pořadu chlapci a děvčata došli k názoru, že lžu, že jsem nikdy v žádné Rozkladové komisi pro uprchlíky a udělování azylu nepracovala. „Jak jste na to přišli?“ zeptala jsem se e-mailem. „Zavolali jsme si na tu komisi,“ zněla odpověď. Aha, a tam jim neznámý úředník sdělil, že mě nezná...

Moji milí snaživí studentíci: jste nejenom demagogové, ale jste také manipulanti, kteří naší zemi prokazují medvědí službu. Pyšníte se tím, kolik politiků a veřejně vystupujících osob jste přichytili tak zvaně při lži. Daleko důležitější než chytat někoho za slovo, je o výrocích kriticky přemýšlet. Jistě – na to se špatně shání granty a je z toho velmi málo potlesku na veřejnosti. Je však otázka, čeho chcete dosáhnout. Jestli chcete dosáhnout zlepšení všeobecného politického prostředí, tak především budete muset akceptovat skutečnost, že dějiny začaly již dříve, než jste se na prknech, která znamenají veřejně-politický svět, objevili vy sami... Ba dokonce, nutno říci, že ani ve wikipedii všechno nenajdete. Takže jestli chcete odčinit svoje hříchy, najděte, kam se z Čech po neudělení azylu vypařili bratři Haroyanové. Mám takový pocit, že mi dluží pivo. Možná, že jedno zaplatí i vám.

22. Potravní řetězec

Ostatně soudím, že bankovní sektor je k rozvodům obzvláště náchylný. Jeden bankovní exemplář velící jakýmsi fondům seděl přede mnou a vypadal jak vodník, když mu vypustí rybník. Klient byl bezpochyby hodnej člověk. Poslal manželku i s její sestrou na dovču, protože on musí pořád pracovat.

Turecká riviéra prosím. Písek bílý, slunce žhavé, noci osamělé, těla lepá. Zvláště jedno německé tělo, vystavované příslušně na odiv nejen středomořským paprskům, se skvělo proti azúru bezmračné oblohy obzvláště zdařile. Zkrátka a dobře paní bankéřová si na Turecké riviéře nabrnkla mladistvého milence odkudsi od Karlsruhe, značný to tedy flák cesty. Auto však měla kvalitní, manželem pečlivě vybrané a zakoupené s ohledem na manželčinu bezpečnost i reprezentaci, tak proč se neprojet bez rychlostních omezení po německých dálnicích. Nejdřív mizela jen sem tam, posléze častěji a častěji, až nakonec německému milenci zcela propadla, zanechavši manželovi jedno její vlastní dítě z prvního manželství, které on ve své dobrotě adoptoval, a jedno dítě jejich společné, ve výhradní péči. Do cestovního kufříku si zabalila pouze polovinu majetku ze společného jmění manželů, což bratru, i když to byla jenom polovina, bylo docela hodně, tedy pravdu povediac, bylo to strašně moc peněz. Pan choť se o ni strachoval, i když již choťem dávno nebyl. Mezi přípravou večere dítkám, kontrolou žákovské knížky tomu mladšímu a indexu tomu staršímu a mezi půlnočním domalováváním investičních výhledů na následující období stačil zavolat i své advokátce, co že jako s jeho manželkou, tedy rozuměj, bývalou manželkou bude, jestli by se neměla učinit nějaká opatření, nejlépe investičního charakteru, aby ji někdo neoškubal, zvláště když on tady má jeden takový opravdu pěkný a zaručený investiční produkt.

Někteří muži jsou zjevně nepoučitelní, a tudíž mi nezbylo než se alespoň tohoto jednoho pokusit vyléčit z idealismu šokem. Pravda byla hořká, leč stokrát opakovaný příběh mi čistou kazuistikou dával zapravdu, že takhle to prostě chodí.

Milostivá paní byla samozřejmě svým milencem od svého manžela rozvedena pro to, aby byla oškubána. Že na to, jsouc

oslněna opáleným bronzem v kombinaci s blondatými kučery (pravda, budme spravedliví, pan choť byl připešlý a ta figura už taky měla svoje nejlepší léta za sebou, ale je vzhled fakt všechno?) dosud nepřišla, je celkem jasné, neboť dosud nepřišel ten pravý čas. Nedošlo totiž ještě k metamorfóze mileneckého vztahu do vztahu (znovu)manželského a zejména nedošlo k přetavení jejích soukromých peněz, pracně z původního choť vylomených, do nového společného jmění manželů. To pro to, aby při následujícím rozvodu bylo dál co dělit, protože dohledávejte, jak to s těmi „vnosy“ do manželství z výlučného jmění toho kterého manžela vlastně bylo, že ano. O tom, že bude náležitě oškubána svým manželo-milencem č. 2, jsem neměla sebemenších pochyb, stejně jako nemám pochyb o dalším osudu poctivě vydělaných peněz mého milého klienta. Protože, pánové, prosím vás, kdo by se na věky tahal s již dříve dvakrát rozvedenou o deset let starší paničkou z bývalého východního bloku! Zvláště, když po světě chodí taková spousta nádherných osmnáctek, se kterými je možno kdejaké euro příjemně si užít.

Tyto potravní řetězce rozvedených mohovitých párů mám odpozorovány již řadu let. Jsou národnostně i genderově zcela neutrální a probíhají takto: vydělávající partner je oškubán. Škubající partner si najde nějakého pěkného kolouška či berušku, obvykle s věkovým rozdílem deset a více let. Tento partner si ovšem též nelení pořídit k sobě věkově vhodného milence či milenku, nejlépe lepou osmnáctku, takže summa sumárum za jedněmi vydělanými prachy se táhnou další minimálně tři lidi, které ten balík musí uživit, a to nemluvíme o různých dětech, které se do toho ještě mohou připlést.

Když jsem hlavě torza rodiny tento potravní řetězec dovysvětlila, na druhé straně telefonní linky něco výrazně

plesklo. Začala jsem se obávat násilí na potomcích. Následoval velmi jadrný projev, který, jak jsem zjistila dalším náslechem, byl komentářem k přiškvaření otáčeného bifteku přímo na varnou desku. Následně odezněl další proud lingvistických lahůdek, zcela neslučitelných s výrazy užívanými při popisu investičních portfolií. Pochopila jsem, že někdy je třeba děkovat i za nedostatky, kterými trpí technika: na příklad že přenášet mobilem odér připálené večeře ještě není možné. „Tak právě teď, paní doktor, jste mě rozvedla definitivně,“ ozval se hlas z druhé strany přístroje poté, co do odklizení trosek večeře byly zapojeny obě ratolesti a pán domu se mohl opět věnovat původní konverzaci. Hlas zněl zcela jinak než ještě před pár minutami. Pocítila jsem za nimi m u ž e. Muže, kterému právě teď narostly virtuální vlasy, shodil deset kilo, opálil se do bronzova a lehce opocen přichází z fitka, kde se báječně protáhnul. Hlas muže, který se skutečně definitivně odpoutal. „Víte, co si s těma svejma merglama tak může?“ pokračoval. Věděla jsem naprosto přesně. Vztahovalo se to k jistým úkonům po použití toalety. Hurá. Tak tenhle spis už můžu dát definitivně do archivu.

23. Účtováno Pánu Bohu

Byla taková ta blátivá odporná zima, co nemrzne, prší a jiná barva než šedá neexistuje. Ve čvachtajících kalužích se odrážela pouze jedna skvrnka zářivé blankytně modré. Dopadala z nádherných plesových šatů, vystavených ve výkladní jednoho z nejdražších pražských butiků. Začala jsem tou ulicí procházet několikrát denně. Ale v polovině devadesátých let bylo pětadvacet tisíc strašně, skutečně strašně moc peněz – alespoň pro mě.

Přenesu se jinam. Courala jsem se po cestičkách Orangerie, parku sousedícího s Evropským soudem pro lidská práva

ve Štrasburku. Jakási konference. Místní právnička, svorně nesnášená všemi českými stěžovateli, protože určitě za to může ona, že je 97 % českých stížností zamítáno, trpělivě poslouchala moje nářky a lamentace, což se teda mám s tím případem dělat, když slavný soud v Ústí nad Labem se dobré čtyři roky vrtá prstem v nose, aniž by se jistého spisu byť jen dotknul.

„A proč to nedáš k Ústavnímu soudu?“ divila se. Dala jsem, a tak se zrodil v české judikatuře úplně první ústavní náleží konstatující, že bylo porušeno právo na spravedlivý proces v přiměřené lhůtě.

A zase se přenesu jinam. Byla to exkluzivní dáma a v jejím životě se vyskytovalo vše, čím oplývala první polovina devadesátých let. Privatizace. Únosy. Útěky z kufru auta a albánsko-ruská mafie. Nakonec i vražda, provedená jejím šíleným bratrem na jejím bývalém manželovi. Než ale došlo na toto „řešení“, vyvstala jedna záhada: starší děti byly soudem svěřeny do její péče, ale pětiletý chlapeček byl z důvodů naprosto nepochopitelných svěřený do péče otce, bez ohledu na skutečnost, že se tato péče odehrávala z 99 % prostřednictvím placených chův, měnících se v nepravidelných intervalech dle toho, jak moc byly ochotny vyjít vstříc sexuálníím touhám pana otce. Protože milostivá paní prošvihla v „normálních“ soudech co se dalo, zbývala jen ústavní stížnost.

Snažila jsem se, seč jsem mohla. Odvedla jsem kus dobré poctivé práce a obdržela jsem za ni skutečně nadstandardní prachy. Při jedné konzultaci jsem se madam zeptala, jak na mě vůbec přišla. Inu (úsměv) zajela si do Štrasburku a zeptala se oné české právničky, kdo se v daném oboru pohybuje. Byla upozorněna na mnou vyhranou stížnost mým chudičkým

klientům, takže telefonní číslo, které se rozhodla vytočit, bylo moje.

A CO DÁL?

No – ten butik, v němž byly ony blankytně modré plesové šaty ve výloze, byl její. Právě proto, že byly tak exkluzivní a tak drahé, jí po sezóně zbyly. Na příští konzultaci se dostavila i s nimi a řekla mi „berte, jsou vaše.... jen tak.“

Od té doby vím, že se nemusím bát, že bych za svoji práci nedostala zapláceno. Někde tam nahoře se mi moje „pro bono“ hodiny sčítají a když už se mi zdá, že tu tíhu světa neunesu, Pán Bůh mi pošle nějakou zálohu. A šaty? Byly příliš exkluzivní: v Čechách je není kam nosit, a tak, chudinky, visí pořád ve skříni. Když je obzvláště pošmourná zima a jakoby neexistovala jiná barva než šedá, vytáhnu je z ochranného pytle a pověsím si je v kuchyni. A hned je jasné, že jaro zase přijde, s ním i modrá obloha a když bude nejhůř, přijde i palmáře z Nebe...

24. Alena

Spolužačka Alena byla fenomén. Nejenže absolvovala práva s červeným diplomem a úspěšně se při studiu živila průvodcováním, takže byla vždycky při koruně, respektive při marce, ale naprosto ohromující byl její pedagogický talent. V průběhu několika málo hodin dokázala do dutých hlav svých spolužáků narvat vše, co ostatní do nich soukali celý semestr.

Učit se s Alenou znamenalo bezpečně projít. Památný byl její výkon, když jedna z našich spolužaček ráno v den zkoušky ve sprchách na koleji učinila nešťastný objev, že správné právo

má ještě zvláštní část, která obsahuje asi tak sto padesát „hlavních“ zákonů hmotného práva.

Než s Alenou došla v Praze z kolejí na Větrníku na fakultu, měla dotyčná nahuštěno tak, že u známého rasa Dr. Čebišové prolezla v pohodě za dvě. Ne že by to nám, ubožákům drtícím poctivě celé zkouškové období, nepřišlo líto...

Alena byla hvězda a nikoho nepřekvapilo, že po převratu v roce 1989 skončila v advokacii a na palmáře mohla chodit s kosou.... V čem jsme ji ale my, co jsme se plahočily v jejím závěsu, vůbec nechápaly, byli ti její chlapi.... Zvláště ten poslední týpek byl skutečně k pohledání. Rovněž advokát, ale alkoholik a naprostý nýmand. „Bože, jak s ním můžeš, Aleno, být? Takovej blb!“ lkaly jsme jednohlasně a v chóru. Ája nás ubezpečovala, že má všechno pod kontrolou a tvářila se víc než suverénně.

Skutečně to pod kontrolou měla, a to až do doby, než zjistila, že dotyčný vejlupek vybírá zálohy na jí poskytované advokátní služby, a to v řádu statisíců. Rozhodla se pak nejen vztah ukončit, ale ještě navíc po něm chtít ty prachy zpět. Následně Alenu její partner našel v její kanceláři v tratolišti krve s roztráštěnou lebku. Bohužel nebyla sama – stejným způsobem byla zavražděna i její mladá koncipientka Věra.

Alibi Alenina přítele se zdálo být naprosto nepochybnitelné. Ten den jej vyzvedl v kanceláři – ve vedlejší místnosti, než ve které k vraždám došlo – jeho slepý přítel. Šli spolu na oběd. Pak se ale k vyšetřování dostal velitel pražské mordparty, jistý Josef Mareš. Ano – ten, který posléze našel zavražděnou Aničku. Nechci předbíhat, ale když jsem sledovala jeho vyšetřování této obhrošné vraždy dítěte, naprosto jsem na základě svých vlastních zkušeností s ním nepochybovala

o jeho prvotním úsudku. Kromě toho, že je to chlap, za kterým stojí za to se ohlédnout, je to především muž, který umí pracovat s intuicí: no ukažte mi takového druhého...

V případě Aleniny vraždy však se svou intuicí pracoval velmi racionálně. Slepého přítele Alenina druha posadil v kanceláři na místo, na kterém seděl před svým odchodem na oběd a sám ve vedlejší místnosti mlátil kusem lešenářské trubky do chlazeného kuřete, čímž napodoboval rány do Aleniny lebky. Slepý si upamatoval přesně na zvuk, který slyšel krátce před odchodem, když se jeho povedený kumpán šel „rozloučit s holkama“ a říct jim, že tedy jde na ten oběd. Zvuky zaznívaly z místa, na kterém ležela Alenina rozdrčená hlava...

Vrahem byl samozřejmě Alenin přítel, který tak řešil nebezpečí rozchodu. Vražda koncipientky měla navádět k domněnce, že došlo přepadení kanceláře ze strany pochybné klientely, kterou Alena v některých směrech skutečně zastupovala.

Podle vnitrostavovských advokátních předpisů se mají spisy archivovat pět let. Protože jsem převzala právní zastupování Aleniny maminky, kterou jsem pochopitelně také velmi dobře znala a jež vystupovala v tomto případě jako poškozená, dostalo se mi do ruky vše včetně pitevního protokolu mojí přítelkyně. V rozporu s předpisy jsem spis nearchivovala, ale roztrhala jsem jej na milion kousíčků, spálila a roztrousila po všech popelnicích v okolí své kanceláře. Cítila jsem, že kdybych tenhle šanon založila mezi ostatní, neměla bych už nikdy sílu do archivu vkročit...

Poučení? Být advokátem neznamena, že jste automaticky čestný. Naopak, i advokátní komora je odkladištěm mnoha lumpů. Proto je dobré připomenout, jak dopadl tenhle sráč, jak

skončil Alenin a Věrčin vrah. Utopil se. V cele vazební věznice si přivázal hlavu do umyvadla, zacpal odtok ponožkou a potom umyvadlo napustil vodou. Spolehlivě bylo po něm. Doufám, že si to jemu podobní vezmou jako inspiraci.

A na závěr ještě jedno připomenutí: nenadálé ukončení advokátní činnosti Aleniny rodiče téměř zruinovalo. Než došlo k zastavení plateb sociálního zdravotního, ukončení pracovního poměru dalších zaměstnanců, vypovězení všech smluv včetně nájmu kanceláře, telefonů, internetu, leasingu auta... šlo to do statisíců. A bylo nutno to zaplatit h n e d. Žádné čekání na dědictví, i když v tomto případě bylo z čeho zase vratet. Proto Vás nabádám, abyste, i když nejste advokáti, měli své věci vždy v pořádku. Nikdy nevíte, kdy vás může někdo přejet na přechodu nebo se dostanete do zcela nepředvídané situace, ze které nevyváznete živi. Je potřeba mít sepsanou závěť a taky instrukce, co má kdo dělat. Je to zodpovědné a taky si uvědomíte, kdo je skutečně ten, na koho se můžete spolehnout. Takže – kéž tuto radu nikdy nevyužijete ani vy ani vaši blízcí, ale přesto se jí řiďte. Vždyť vztah k někomu se projevuje i tím, že mu nepřiděláváte problémy a práci svou případnou smrtí.

25. Pocta Věře Capponi

... i zasedla naše rodinná rada tetiček do patnáctého kolena a tato rozhodla, že když si cvoka, tedy MUDr. Vladimíra Novotného (po Štatlu obecně zvaného Muskulek), což byl můj jakýsi strýc, vezme cvokař, tedy PhDr. Věra Capponi, jsou jisté šance, že se znormalizují oba. Předpoklad to byl veskrze mylný, ale mně se tímto rozhodnutím Rady dostalo požehnání stýkat se s osobou, o které se posléze ukázalo, že její vliv přetrvává i dávno poté, co odešla někam úplně jinam.

Poprvé jsem se s ní setkala u Heřmana Kotrby v řezbářském atelieru na Petrově. Protože byla malý pivo jako já, seděly jsme obě na ponku, klátily nohama a naslouchaly úderům řezbářských palic a německo-latinskému Heřmanovu mrmlání.

Následně moji rodiče – když už to bylo v rodině – pojali úmysl zvědět od odborníka, zda jsem cvok nebo génius, a byla jsem Věře předhozena k testování. Po pěti hodinách sepisování mého protokolu Rorschacha Věra odpadla a pomstila se mi za to obsáhlým odborným vyjádřením mým rodičům, ve kterém s potěšením odpověděla na obě položené otázky kladně. Já jsem pak hozenou soubojovou rukavicí s plnou vervou svých tehdejších čtrnácti let pozvedla a hodila ji nově přivdané tetě statečně zpět. Tou rukavicí jsem ovšem byla já osobně.

Zaparkovala jsem v její kuchyni v Brně - Žabinách a v průběhu následujících měsíců a let jsem získala několik báječných omluvenek, které dobře vystihují náš vztah a zejména Věřin způsob nazírání reality. Moji rodiče totiž měli velmi odlišný náhled na život a snažili se vůči mně uplatňovat přísnou výchovu, čemuž jsem se vzpírala. Omluvenky je měly obměkčit, když jsem dorazila do domova s nepřiměřeným zpožděním, případně nedorazila vůbec.

Zněly příkladmo takto:

„...přišla, vyžrala celou lednici a z této příčiny již nemohla odejít...“ nebo: „...nebyla způsobilá odejít do domova následkem společného požívání alkoholických nápojů pod psychologickým dohledem, takže jsem ji poslala pro pivo ještě jednou a pak už nemohla odejít vůbec...“, „...žádám o omluvu z příčiny, že můj kocour umí číst. Mišusta objevil závěry XIV. sjezdu KSČ, celé je posral a ačkoliv je

čistotné zvíře, roztahal to po celém bytě. Hovna uklízela moc pěkně, za zapůjčení dcery děkuji...“.

Každé dítě by mělo mít ve chvíli, kdy vstoupí do puberty, jednoho antirodiče. Ti vlastní totiž jsou, jak všeobecně známo, naprosto nemožní, nepoužitelní, ba dementní. Věra statečně poslouchala moje nářky na předky, dávala mi zcela a naprosto ve všem zapravdu a můj žal mi dávala zajídat svými nedostižitelnými kyselými okurkami, nakládanými baklažány a kukuřičkami, to vše prokládáno domácím uzeným. V kvílení nad tupostí panující v mém zákonném domově jsem nepostřehla její občasné odchody k telefonu, referující rodičům, že jsem u ní a ať jsou v klidu.

Inu, věděla, že život je pes, dospívání je sviňa a navíc, že se to obvykle postupem doby nezlepší, ba, někdy to bývá časem ještě o moc horší, k čemuž mi nabídla důkaz. V její kuchyni se mezi haldou poživatin a pletení povalovaly divné desky. Byly bílé, macaté, silně se rozpadající a chaotické. Byly to soudní spisy. Věra byla vedoucí manželské a předmanželské poradny v Brně a byla také soudním znalcem v oboru psychologie. Na ní záleželo, jestli děťátka půjdou po rozvodu k mamince či k tatínkovi. Byla všeobecně uznávaná a všeobecně nenáviděná, protože její posudky čouhaly ze všech psychologických kliše a řádných metodologicky správných postupů. Měly však jednu zásadní vlastnost, kterou dnes v soudních síních takřka bez výjimky postrádám: bylo možno se o ně opřít, odpovědi na otázky soudu zněly „ano – ano“ – „ne – ne“ a svoje názory si PhDr. Capponi před soudem obhájila jasně, srozumitelně a tak, že sklaply obě strany i soud. Svoje případy po mně začala Věra házet. Asi to nebylo úplně v souladu s pravidly o nakládání se soudními spisy, ale bylo to velmi užitečné. Já jsem četla, ona psala, občas jsme daly pauzu, kterou ona využítkovala na cigáro já na otázky. Proč

takto? Proč ne jinak? A jak jsi mohla? A proč jsi nemohla???

Odpovídala trpělivě, vždy znova a znova, a protože v její blízkosti nic nemohlo zůstat v klidu, začaly létat vzduchem další tiskoviny. Velmi často to byla různá silně neoficiální psychologická literatura, o níž jen velmi málo oficiálních činitelů vědělo, že existuje, a to povětšinou právě Věřinou překladatelsko-nakladatelskou zásluhou lehce samizdatového charakteru. Časem jsem dokázala pochopit, o co jí skutečně jde, k čemu vlastně se to vyjadřuje a co je podstatou jejího nazírání na svět.

Podstatou bytí byl pro Věru VZTAH. Miloval ji??? Milovala ho? Co se stalo? Kde došlo k tomu roztrhnutí pouta a která pouta je možno svázat a navázat, zejména ve vztahu k dětem???

Vztah nebyl to nejdůležitější, vztah byl ve své podstatě to JEDINÉ, co mělo v životě cenu. Z úhlu VZTAHU posuzovala vše, co jí přišlo do cesty jak osobně tak profesně. Dokážou si svářející se strany zachovat VZTAH i poté, co přestali být partnery, ale nepřestali být rodiči???

Ne???

Čert je vem! Kdo to nedokázal a proč???

Znalečák byl napsán a dítě – zcela v rozporu s „logikou“ šlo do péče rodiče, který bydlel takřka pod mostem, byl bez koruny a po pobytu v psychiatrické léčebně – ale díval se na svět očima sociabilního jedince, zachovávajícího svému dítěti láskyplný vztah k okolí. Druhému z rodičů, kterému zbyly všechny ostatní pro Věru zcela nepodstatné hmotné rekvizity, bylo doporučeno, aby s dítětem začal urychleně právě vztah budovat: z Věřina pohledu totiž neměl dítěti co nabídnout, a to ani v případě, když seděl na truhle zlata. (A že na vinařské jižní Moravě takové truhly byly...) Pro jistotu ještě dodávám, že toto Věřino stanovisko bylo genderově zcela neutrální. Jestli má někdo mezi nožičkama todlencto nebo támdlencto bylo nepodstatné. Měl VZTAH???

Právě kvůli jejímu vztahu ke vztahu se začal přirozeně rozvolňovat i náš vztah. To jednou takhle stála u nás na zahradě na stromě, měla na sobě mimořádně odporné brčálově zelené plavky a léty cvičenými hmaty trhala zdravé meruňky do košíku a ty s monilií házela do džberu s materiálem určeným ke zkapalnění. „A heč, heč, heč!“ - volala na mě - „už dva měsíce jsem to nedostala a přečetla jsem si v Novotného lékařském slovníku, že můžu mít šestatřicet druhů nemocí!“ „Koukej vypadnout z toho stromu a to žváro okamžitě zahod’! Prdlačky šestatřicet nemocí, jsi prostě v tom!!!“ zaječela jsem na ni a měla jsem pravdu. Narodila se Vladimíra a já se naučila jedné další důležité věci: že je nutno při vlastním dítěti stát vždy a za všech okolností, i takových, kdy si zbytek světa myslí, že cvok je vaše dítě i vy. Naučila jsem se, že absolutní vzájemná důvěra dítěte a rodiče, něco, co je možno nazvat vnořením se jednoho do druhého je to, co následně umožní dítěti se vypořádat v životě takřka úplně se vším. I s tím, když mu ve dvanácti ta maminka umře tak, jako Věra umřela malé Vlad’ce.

Bylo to strašné, strašné, strašné. Věra dostala rakovinu prsu, když bylo Vlad’ce deset, jí padesát a podařilo se to oddálit jenom o dva roky. Poslední týdny jejího života jsem otáčela Prahu s Brnem dvakrát i třikrát týdně a asi tehdy jsem se naučila drtit nohou plyn tak, že vozidla dosahovala rychlostí... no, těch, co obvykle nejsou v technicácích uváděny. Věra umírala těžce, bolestivě a při plném vědomí toho, co musí podstoupit a co ji čeká. Já jsem s ní mluvila naposledy v pondělí, to ještě mohla mluvit. Její poslední otázka ke mně platila mému děťátku – byla jsem ve třetím měsíci těhotenství. Pak vytáhla svá nastrádaná platíčka tramalů a statečně je začala polykat. Musíme se pokusit to ukončit, řekla a my jsme jí dávaly zapít, aby prášky lépe klouzaly opuchlými rty, vsazenými v holé lebce. Její tělo bylo už ale tak otráveno

vlastními jedy i opiáty, že to nezabralo. Ve středu už nekomunikovala, ale zdálo se nám, že nás slyší – vždyť sluch opouští umírající poslední. Seděly jsme s její přítelkyní u ní na posteli, louskaly hrášek a ten se nám rozbíhal po pokrývce umírající zároveň s našimi slzami. Vykládaly jsme vtipy a popisovaly krásy rozhledů jásavého červnového dne ze Žlutého kopce dolů na Brno.

Věra leží na židovském hřbitově v Židenicích. Když otáčím Brno na Prahu, vždycky můj zrak zabloudí z dálničního přejezdu k místu jejího hrobu. Naposledy jsem se u ní zastavila, když jsem jí místo židovského kamínku přinesla na hrob rozhodnutí Fakulty sociálních studií, že jsem neprolezla Scio testy „obecných studijních předpokladů“ a vzdor svým dvěma doktorátům jsem způsobilá studovat tak mateřskou školu, avšak psychologii nikoliv. Dlužno říci, že takovýto výsledek oficiálních testů mi již v mých patnácti letech Věra předvíдалa. Zase jednou měla pravdu, když říkala, že jediným skutečným validním testem je život sám – každá jeho minuta, každá jeho vteřina, každý jeho VZTAH. Nic jiného se nepočítá.

26. O advokátkách a jiné zvířeně

Zdá se to nepodstatné, ale je fakt, že více než třetinu advokátního stavu tvoří advokátky. Vzpomínám na fejeton Jana Nerudy, ve kterém se směje nad představou, že by advokátem, či dokonce nedaj Bože, by soudcem mohla být žena. Je to text pichlavý, výsměšný, pohrdlivý a hodně bolí, i když od jeho napsání uplynulo už více než sto let. S takovými názory předního českého básníka těžko si vážit.

S nadějí jsem si nedávno koupila CD s klasickým českým filmem z 30. let „Advokátka Věra“. Na jeho konci jsem už jen

skřípala zuby, protože dotyčná absolventka právnické fakulty, která se rozhodla otevřít si vlastní praxi, byla líčena jako totální trdlo, které nakonec podlešlo uměle nastraženým svodům, které na ni přichystal její otec, který toužil po vnoučátku. Takže nakonec se mladá dáma takových pro ženu naprosto nevhodných pošetilostí, jako je výkon advokacie, vzdala.

Někdy mám dojem, že výše nastíněné postoje doposud sdílí i velká část našich kolegů – advokátů, o soudcích nehovoře.

Všichni se tváří, jako kdyby advokáti byli bezpohlavní bytosti, respektive, jako kdyby všichni byli muži. Není mi známo nic o tom, že by se Česká advokátní komora specifickými problémy svých členek jakkoliv zaobírala. Ostatně, v jedenáctičlenném představenstvu ČAK jsou nyní dvě ženy, ačkoliv advokátek je 48 %. V minulém volebním období pak v představenstvu zasedala jedna žena a před tím žádná. V ostatních orgánech komory tomu je obdobně.

Otázka žen – advokátek nikoho nezajímá, pouze advokátky samotné si navzájem poskytují podporu, a to způsobem, který se v jednadvacátém století může zdát opravdu směšným. Jestliže kojíte, na příklad, pak vězte, že Obvodní soud pro Prahu 1 má v přízemí útulný záchodek. Možná, že při jeho dveřích jednou bude pamětní deska: „zde v době po porodu odstříkávala mléko JUDr. Klára Samková“, protože, jak známo, tvrdý prsa odvádí pozornost od projednávaného tématu, tedy snižují kvalitu práce advokátky. Skutečně báječné záchodky k témuž jsou v Justičním paláci na Praze 5 a areál Na Mičánkách v Praze 10 by býval mým těhotenským snem. V dobách mého těhotenství jsem se mezi kolegyněmi dozvěděla – a jako velmi žádanou informaci předala dále –

lokaci obdobných útulen po dalších soudech, obohacenou o sdělení souřadnic výlevek, eventuálně vlídných soudních úřednic disponujících umyvadlem v kanceláři, kde je při těhotenských nevolnostech možno nasoukat žaludek alespoň na chvíli zpět... Občasné debaty novinářů na téma, zda v Poslanecké sněmovně mají mít poslankyně, disponující vlastními kanceláři, i přebalovací místnosti pro miminka, jsou opakovaně nekonfliktním tématem rozhovorů advokátek protistran, které po tvrdých bojích v soudních síních čekají na chodbě společně vynesení rozsudku. Chlapi měli vojnu, už ji nemají – nám ta těhotenství zbyla i nadále. Jako obvykle se s tím máme vypořádat samy.

Požádat o nařízení jednání na desátou místo na devátou, protože vodím dítko na devátou do školy, jsem se pokusila taky jen jednou... a dozvěděla jsem se (od soudkyně!!!), že si mám svůj soukromý život uspořádat, pakliže chci vykonávat advokacii.

Když jsem se přiřítla do soudní síně o deset minut pozdě s omluvou komplikace s dítkem, které se v tu chvíli právě rozhodlo, že maminka musí s ním zůstat ve školce a řvalo tak příšerně, že jsem je musela trochu uklidnit, následovalo totéž: jednání již bylo odročeno (na dobu neurčitou) a ve věci se nebude jednat. To, že protistrana (advokátka) byla zcela svolná ve věci pokračovat a do dalšího nařízeného jednání zbývala soudkyni více než hodina, kterou strávila v kanceláři, bylo rovněž nepodstatné. Moje stížnost k místopředsedovi soudu byla rovněž vyhodnocena jako neoprávněná – neměla jsem přece co chodit pozdě...

Zdálo by se, že vzít si k vlastní obhajobě advokátku je tedy nadměrná komplikace. Přesto pléduji za svoje pohlaví, a to

z dobrých důvodů. Jak jsem už jednou napsala, absolvovala jsem zhruba tři tisíce soudních stání. Setkala jsem se se stovkami advokátů a advokátek jak v roli protistran, tak v roli spojenců. A na základě těchto zkušeností se mi jeví jedna věc jako podstatná. Na rozdíl od svých mužských kolegů advokátky nemají problém se svým egem. Advokátky vědí, že k výhře není zapotřebí být geniální a mít „správné známosti“. Advokátky vědí, že základem úspěchu je mít pořádek ve spisu a pracovat pilně, důsledně, únavně, úmorně, stále, nepřetržitě... a že advokacie je zejména o sezení na zadku a klofání do počítačů, zkrátka, je to o normální poctivé práci. A to je postoj, který tomu správnému kolegovi, který je správně „in“ s těmi správnými manželovými knoflíčky vetknutými pokud možno do francouzských manžet, prostě nikdy nevysvětlíte. Možná proto u mne v kanceláři pracují samé ženské. Francouzské manžetky nenosíme, když je některé blbě, tak zavolá do kanclu, že to právě má a ať jde na soud za ni někdo jiný a jinak sedíme na pozadí a klofem do počítačů. Čas od času ulpí náš zrak na stavovském tisku, což je měsíčně vycházející Bulletin advokacie, a dozvíme se tam moudra, jako třeba v zářijovém čísle r. 2011, kdy nám předseda kárné komise ČAK sdělil, že vystupovat na veřejnosti ve svetu je advokáta nedůstojné. Když jsem kolegyně na tento literární a stavovský skvost upozorňovala, hádejte, co jsem měla na sobě... a protože právě padnul podzim, měly roláčky i všechny ostatní. Ani v druhém desetiletí jednadvacátého století být advokátkou není jen tak.

27. Všichni lžou

Říká to Dr. House a říkám to i já: všichni lžou. Klient, který svému advokátovi řekne pravdu, se vyskytuje s asi tak stejnou četností jako smrtihlav letící v pravé poledne přes tropickou pláž. Jak říkám: lžou všichni. A když nelžou, tak nemluví pravdu. A když mluví pravdu, tak zatajují. Smůla je, že někdy ani neví, že zatajují, a netuší, že tím, co neví, že zatajují, si pod sebou uřezávají větev, po které by mohli doručkovat do nějakého nového snesitelného životního stavu. Jejich chyba.

Ta paní, co mi napsala ten dlouhatanánánský e-mail, se ke mně dostala přes řadu svých známých, kdy ten jeden jí řekl, že zná někoho, kdo slyšel o nějaké advokátce, co je prý supr a všechno vyřeší. No to je supr doporučení. A prý, jestli bych zastupovala její dceru před OSPODem, tedy, pro nepoučené, před Orgánem sociálněprávní péče o děti. Protože dcera týrá svoje dítě. Svoje čerstvě narozené miminko, které bylo neplánované a kolonka v rodném listu s názvem „otec“ zůstala prázdná. A dcera je netýrá, takže co má dělat. Jo. Svobodná matka s neznámým otcem a zbožňující babička prvního vnoučete. Určitě tam nelže vůbec nikdo. „A jak se to týrání projevuje?“ zeptala jsem se se značnou skepsí. Krvácí. Dítě krvácí. Krvácí doma. Sociálka jim projela celou domácnost. Jediné, co už doma používají, je hypoalergenní mýdlo. Nejjemnější pampers sensitive a nejdražší umělé mateřské mléko značky Nutrillon. Prý není nic lepšího a dražšího.

Dovzdělala jsem se v kojeneckém mlíku a dospěla k názoru, že rozhodně není nic dražšího. K testování kvality jsem se necítila být způsobilá. Dítě stále krvácelo. Do právního zastupování se mi nechtělo, protože obhajovat týrající matku nejen před OSPODEM, ale i před její vlastní matkou, mi

přišlo poněkud přes čáru. V čem mám vlastně zastupovat? Trestně stíhaná není. Žádné správní řízení neprobíhá. „To je jedno, v čem a jak ji budete zastupovat, ale prosím, obhajte ji!“ Zoufalé babiččiny e-maily pokračovaly a postupně k nim začaly přibývat fotografie. Plenka plná krve. Krásný baculatý několikaměsíční chlapeček s krvavýma očima, krví vytékající z uší, z úst. Situace se zlepšila potud, že začal krvácet i v nemocnici. Přímo na nejspecializovanějším pracovišti, lékařům před očima. „Nepouštějte k němu matku!“ znělo rozhodnutí lékařského konzilia, když chlapeček krvácel i na nemocničním lůžku. Chtěli jméno otce, aby mohli vyloučit genetická onemocnění. Matka je lékařům nedala a ti byli – rozzlobení. Sociálka byla prakticky nastěhovaná v matčině a babiččině bytě, a to i v těch chvílích, kdy dítě doma nebylo. Následovaly další zoufalé e-maily a další fotografie dětského tričíčka prosáknutého krví. „Udělejte něco, pro Boha! Co mám dělat já!?“

Pak se to stalo. Uvěřila jsem. Uvěřila jsem, že mi moje klientka nelže. Že navzdory tomu, že nikdo z lékařského týmu nediagnosticskoval žádnou nemoc, že nikdo neměl jiné vysvětlení, než že matka podává nechtěnému dítěti nějakou látku, která způsobuje krvácení, jsem uvěřila tomu, že moje klientka je nevinná. Pakliže ovšem dítě stejně krvácelo, musela příčina tkvět v něčem jiném než v matce. Nemohla být ani v prostředí dítěte, protože dítě krvácelo doma i v nemocnici. Jak je možno krvácet, když není nikde žádná rána? Třeba takto:

„...Tu se mu zjevil anděl z nebe a dodával mu síly. Ježíš v úzkostech zápasil a modlil se ještě usilovněji; jeho pot kanul na zem jako krůpěje krve.¹“

1 Lk 22: 43,44

Jak mohlo dojít ke krvepotu mě zajímalo dávno dříve, a protože nesnáším, když něčemu nemohu přijít na kloub, samozřejmě jsem si už dávno nastudovala, co se to v Getsemanské zahradě skutečně stalo. Na medline, tedy na www.pubmed.org v Americké národní lékařské knihovně Ústavu národního zdraví. Tento skvělý server obsahuje více než 25 milionů citací z biomedicínské literatury, vědeckých časopisů o přírodě a životě i knížek online. Většina mých znalostí z psychologie pochází z popůlnočního brouzdání právě tímto webem. Na hematomy tam je přesně sedmnáct odkazů. Léčí se beta blokátory.

„Zařvěte na doktory, pohrozte jim advokáty pro neodůvodněné nařčení ze zanedbání péče matkou a pro jejich vlastní zanedbání péče. Dítěti ať podávají propranolol. Ať se nesoustředí jen na krevní testy, ale také na neurologické problémy. Při nadměrném stresu, který ovšem může být způsoben i nepřiměřenou citlivostí, se totiž mohou otevřít kapiláry a může dojít k průsaku celé krve, případně jen krevních destiček. Ať pohnou prdelí a změří, co prosakuje a jaké dávky léku zabírají.“

Možná, že ten můj e-mail babičce dítěte a instrukce v něm obsažené neměly být tak sprostý. Možná, že jsem neměla napsat, co všechno si o doktorech dítěte myslím a co bych navrhovala s nimi udělat. Staré paní jsem však potřebovala dodat kuráž, aby se postavila primáři a celému oddělení. Což dokázala. Když bylo nejhůř, vytáhla advokátskou kartu – pošlu na vás svou advokátku... Testy začaly odsejpat a na jejich konci bylo předepsání propranololu, propuštění dítěte do domácího ošetření bez příznaků a v neposlední řadě také to, že sociálka odtáhla do svých smrdutých děr.

Možná, že si myslíte, že úspěch se dostavil díky tomu, že jsem věřící, že mám Bibli opravdu dobře načtenou. Možná, že si myslíte, že je to tím, že obsesivně zkoumám příčiny a následky, že nehodlám nic nechat bez odpovědi a striktně požaduji racionální vysvětlení i naprostého iracionálního. Pravá příčina mého diagnostického úspěchu, za který by se nemusel stydět ani doktor House, je však jiná: já jsem prostě uvěřila klientce. Spolehla jsem se na to, že mi nelže. A s touto jedinou premisou, s premisou, kterou všichni ostatní odmítli, jsem do svého podvědomí vypustila příkaz někde tu racionální informaci vyšťourat.

Když někomu uvěříte, že věci se skutečně staly tak, jak on říká, že nelže, začnou se dít naprosto neuvěřitelné věci. Začnete sloupávat nánosy dohadů a smyšlenek, hypotéz a kalkulací, jako když loupete cibuli: to ovšem s jedním rozdílem. Až se doberete poslední slupky, na rozdíl od cibule najdete pod ní jádro. Nádherné, barevné a zářící. Jádro absolutní pravdy. Té, která navzdory vůkol řádícímu new age doopravdy stále existuje.